

TOMASZOWSKI ŚWIAT PRACY

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI

Powiatowego Urzędu Pracy w Tomaszowie Mazowieckim
w 2020 roku

2021

Spis treści

Wstęp	1
I. Lokalny rynek pracy - dane podstawowe.....	2
1. Ludność, zatrudnienie i podmioty gospodarcze	2
2. Poziom bezrobocia rejestrowanego	5
3. Napływ i odpływ z bezrobocia	6
4. Oferty pracy i miejsca aktywizacji zawodowej.....	8
5. Zapotrzebowanie na pracę cudzoziemców	9
II. Struktura społeczno - demograficzna osób bezrobotnych.....	10
1. Kobiety i mężczyźni na lokalnym rynku pracy	10
2. Bezrobocie a wiek	10
2.1 Młodzi bezrobotni.....	11
2.2 Bezrobotni po 50 roku życia.....	12
3. Wykształcenie i kwalifikacje zawodowe	14
4. Osoby niepełnosprawne na rynku pracy	14
5. Zróżnicowanie terytorialne - bezrobocie w gminach powiatu tomaszowskiego.....	15
6. Czas pozostawania bez pracy.....	16
III. Instytucjonalna obsługa rynku pracy.....	17
1. Analiza SWOT dla tomaszowskiego rynku pracy	17
2. W zakresie rejestracji, ewidencji i świadczeń	17
3. Obsługa prawna Urzędu	18
4. Rozwój kadr	19
5. Kontrola.....	19
IV. Podstawowe usługi rynku pracy.....	20
1. Poradnictwo zawodowe	20
2. Pośrednictwo pracy.....	21
3. Indywidualne Plany Działania	22
V. Aktywne formy wsparcia	22
1. Staże.....	22
2. Roboty publiczne.....	23
3. Prace interwencyjne.....	23
4. Prace społecznie użyteczne.....	24
5. Dofinansowania do rozpoczęcia działalności gospodarczej.....	24
6. Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy.....	25
7. Refundacja części kosztów wynagrodzeń osób do 30 roku życia	25
8. Bon na zasiedlenie.....	25
9. Szkolenia i bony szkoleniowe	26
10. Krajowy Fundusz Szkoleniowy.....	27
VI. Realizowane programy	28
VII. Programy lokalne	31
VIII. Powiatowa Rada Rynku Pracy.....	32
IX. Działania realizowane w ramach Funduszu Pracy, Europejskiego Funduszu Społecznego, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Krajowego Funduszu Szkoleniowego, Funduszu Przeciwdziałania COVID-19	33
Podsumowanie.....	35

Wstęp

Miniony rok dla lokalnego rynku pracy okazał się bardzo dynamiczny. Na poziom bezrobocia oraz działania podejmowane przez Powiatowy Urząd Pracy niewątpliwie wpływ miało wprowadzenie stanu epidemicznego. Realizacja zadań uwarunkowana była ograniczeniami wprowadzanymi w zakresie bezpośredniej obsługi klientów.

Miniony rok zaowocował nieznacznym wzrostem liczby zarejestrowanych w porównaniu z końcem roku 2019. Na dzień 31 grudnia 2020 roku w rejestrach pozostawało 3807 osób, tj. o 477 więcej niż rok wcześniej. Stopa bezrobocia w powiecie tomaszowskim wynosiła 7,7% i była wyższa o 1,5 punktu procentowego od stopy dla Polski i województwa łódzkiego.

Należy podkreślić, że w okresie sprawozdawczym blisko 80% bezrobotnych klientów stanowiły osoby znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Ich często długotrwały i wieloetapowy proces aktywizacji nie byłby możliwy bez wsparcia finansowego ze środków publicznych. W ubiegłym roku aktywnymi formami wsparcia objęto 1 222 osoby.

Powiatowy Urząd Pracy w Tomaszowie Mazowieckim kolejny rok wspierał pracodawców i ich pracowników w zakresie wyposażania w kwalifikacje wzmacniające ich pozycję zawodową, co przekładało się na wzrost konkurencyjności lokalnych firm.

Ponadto w 2020 roku Urząd realizował wsparcie skierowane do przedsiębiorców z terenu powiatu tomaszowskiego, służące łagodzeniu negatywnych następstw wprowadzonego stanu epidemii w ramach Tarczy Antykryzysowej. Na ten cel w ubiegłym roku wydatkowano 40 379 030 zł. Za wdrażanie Tarczy Antykryzysowej w 2020 roku Powiatowy Urząd Pracy w Tomaszowie Mazowieckim został wyróżniony dyplomem Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii.

Niniejsze opracowanie prezentuje pełny obraz działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Tomaszowie Mazowieckim w 2020 roku, na który składają się zarówno działania ustawowe, obligatoryjne jak i własne inicjatywy, będące odpowiedzią na zmieniające się realia rynkowe.

Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy
w Tomaszowie Mazowieckim

Elżbieta Kudlik

Tomaszów Mazowiecki, dnia 30 kwietnia 2021 roku

I. Lokalny rynek pracy - dane podstawowe

1. Ludność, zatrudnienie i podmioty gospodarcze

Powiat tomaszowski stanowi 11 gmin: 1 miejska (Tomaszów Mazowiecki - miasto) oraz 10 gmin wiejskich (Będków, Budziszewice, Czerniewice, Inowiódz, Lubochnia, Rokiciny, Rzeczyca, Tomaszów Mazowiecki, Ujazd, Żelechlinek).

Analiza danych statystycznych wskazuje, że liczba mieszkańców powiatu tomaszowskiego zmniejsza się z roku na rok. Na koniec 2017 roku mieszkały tutaj 117 852 osoby, a na koniec 2019 roku 116 519. Na przestrzeni kolejnych 3 lat populacja ta zmniejszyła się zatem o 1333 osoby. Kobiety stanowiły 52% ogółu mieszkańców.

Liczba mieszkańców powiatu z uwzględnieniem podziału na płeć [w osobach]

Płeć	2017	2018	2019
Kobiety	61 280	61 040	60 688
Mężczyźni	56 572	56 219	55 831
Razem	117 852	117 259	116 519

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

Większa część ludności zamieszkuje na terenie miasta. Tomaszowianie stanowią 53% ogółu mieszkańców powiatu.

Mieszkańcy powiatu według miejsca zamieszkania [w osobach]

Miejsce zamieszkania	2017	2018	2019
Miasto	63 238	62 649	61 960
Wieś	54 614	54 610	54 559
Razem	117 852	117 259	116 519

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

Analizując strukturę demograficzną z uwzględnieniem przynależności do kategorii ekonomicznej należy zauważyć, że 61% ogółu ludności było w wieku produkcyjnym, przy czym udział ten w analizowanym okresie minimalnie zmniejszał się: 62,53% w 2017 roku, 61,83% w roku 2018, 61,39% w 2019 roku. Osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły z kolei 15% (2017 r. - 15,02%, 2018 r. - 15,12%, 2019 r. - 15,00%).

Tendencję wzrostową odnotowano natomiast w populacji osób w wieku poprodukcyjnym: 2017 r. - 22,45%, 2018 r. - 23,05%, 2019 r. - 23,61%.

Ludność powiatu tomaszowskiego w latach 2017-2019 według kategorii ekonomicznych [w osobach]

Kategoria	2017	2018	2019
Wiek przedprodukcyjny	17 705	17 731	17 478
Wiek produkcyjny	73 687	72 504	71 528
Wiek poprodukcyjny	26 460	27 024	27 513
Razem	117 852	117 259	116 519

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

Udział ludności powiatu tomaszowskiego wg ekonomicznych grup wieku w ludności ogółem w latach 2017-2019 [%]

Kategoria	2017	2018	2019
Wiek przedprodukcyjny	15,02	15,12	15,00
Wiek produkcyjny	62,53	61,83	61,39
Wiek poprodukcyjny	22,45	23,05	23,61

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

Na podstawie przedstawionych danych obliczyć można również wskaźnik obciążenia demograficznego, czyli stosunku liczby ludności w wieku przed- i poprodukcyjnym do liczby ludności w wieku produkcyjnym. Im wyższa wartość wskaźnika, tym większe obciążenie osób pracujących kosztami utrzymania dzieci i osób będących na emeryturze. W powiecie tomaszowskim 1 osoba w wieku produkcyjnym utrzymywała: siebie i 0,60 osoby w wieku nieprodukcyjnym w 2017 r., siebie i 0,62 osoby w wieku nieprodukcyjnym w 2018 r., i oprócz siebie 0,63 osoby w 2019 r.

Dostępne dane statystyczne dotyczące pracujących w powiecie tomaszowskim według wybranych sekcji działalności wskazują, że najwięcej osób zatrudnionych było w firmach z sekcji: *Przemysł i budownictwo* oraz *rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo*. W 2019 roku widoczny jest spadek osób pracujących w porównaniu do roku poprzedniego w trzech sekcjach działalności: *Przemysł i budownictwo*,

Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości oraz pozostałe usługi. Wzrost zaś nastąpił w sekcjach: *Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo* oraz *Handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja*.

Pracujący w powiecie tomaszowskim w latach 2017-2019 wg wybranych sekcji działalności

Rok	Ogółem	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	Przemysł i budownictwo	Handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gosp. magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości oraz pozostałe usługi	Pozostałe usługi
2017	34954	9318	10438	6169	611	8418
2018	35818	9297	10620	6494	628	8779
2019	35499	9303	10438	6803	557	8397

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS. Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, duchownych i pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Dane łącznie z rolnictwem indywidualnym i pracującymi w organizacjach, fundacjach, związkach (SOF), według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności

Według danych GUS na dzień 31.12.2020 roku na terenie powiatu tomaszowskiego zarejestrowane były 10132 podmioty gospodarki narodowej. W porównaniu do końca 2019 roku było ich więcej o 330, natomiast o 608 więcej w porównaniu do

2018 roku. 97,0% podmiotów zasila sektor prywatny, z czego zdecydowaną większość stanowią osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Podmioty zarejestrowane na terenie powiatu tomaszowskiego wg sektorów własnościowych w latach 2018-2020

Podmioty gospodarki narodowej		2018	2019	2020
ogółem		9524	9802	10132
Sektor publiczny - ogółem		281	278	278
w tym	państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	188	182	182
	Spółki handlowe	9	9	9
Sektor prywatny - ogółem		9233	9515	9832
w tym	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	7383	7602	7847
	Spółki handlowe	561	598	660
	Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	76	70	78
	Spółdzielnie	27	25	25
	Fundacje	37	37	39
	Stowarzyszenia i organizacje społeczne	277	291	298

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS.

Najwięcej firm 95,9% stanowią mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające 0-9 pracowników. Małe firmy stanowiły w ubiegłym

roku 3,3% wszystkich podmiotów w powiecie, a ich liczba na przestrzeni ostatnich 3 lat systematycznie maleje.

Podmioty z terenu powiatu tomaszowskiego wg klas wielkości w latach 2015-2020

		2018	2019	2020
ogółem		9524	9802	10132
W tym zatrudniających		9080	9367	9713
	0-9	351	347	330
	10-49	87	82	82
	50-249	6	6	7
	250-999			

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS.

Podmioty gospodarcze z terenu powiatu tomaszowskiego w 2020 roku z rocznym obrotem do 3 mln euro.

Jednostki gospodarcze wg rejestru Urzędu Skarbowego w Tomaszowie Mazowieckim	Podmioty gospodarcze osób fizycznych i spółki cywilne	Podatnicy podatku dochodowego od osób prawnych nie będących spółkami kapitałowymi	Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	Spółki akcyjne	Razem
Ogółem w tym:	6646	137	431	7	7221
Miasto Tomaszów Mazowiecki	3513	63	294	6	3876
Gmina Będków	199	7	7	-	213
Gmina Budziszewice	147	3	2	-	152
Gmina Czerniewice	299	2	17	-	318
Gmina Inowódz	212	12	13	-	237
Gmina Lubochnia	357	6	11	-	374
Gmina Rokiciny	378	3	9	-	390
Gmina Rzeczyca	223	12	9	-	244
Gmina Tomaszów Mazowiecki	678	9	34	-	721
Gmina Ujazd	451	16	30	1	498
Gmina Żelechlinek	189	4	5	-	198

Źródło: Urząd Skarbowy w Tomaszowie Mazowiecki

W powiecie tomaszowskim zdecydowanie najliczniejszą grupę wśród podmiotów gospodarczych widniejących w rejestrach Urzędu Skarbowego w Tomaszowie Mazowieckim stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą oraz spółki cywilne – 92,0% wszystkich podmiotów. W mniejszości zaś są spółki akcyjne. Ich rozmieszczenie terytorialne wskazuje na koncentrację życia gospodarczego powiatu na terenie miasta

Tomaszów Mazowiecki - 53,7% podmiotów ma tu swoją siedzibę. Większą liczbę firm odnotowano też na terenie gminy Tomaszów Mazowiecki (gmina wiejska) - 10,0% ogółu podmiotów.

Biorąc pod uwagę mapę gospodarczą powiatu tomaszowskiego, widać, że miejsca pracy ulokowane są głównie na terenie miasta

Tomaszów Mazowiecki. Wiodącymi pracodawcami, zatrudniającymi powyżej 250 pracowników są m.in.: Ceramika Paradyż Sp. z o.o., Tomaszowskie Centrum Zdrowia Sp. z o.o., Chipita Poland Sp. z o.o., ROLDROB SA, Megatech Industries Tomaszów Sp. z o.o..

Ponadto na terenie Tomaszowa Mazowieckiego funkcjonuje wiele firm średniej wielkości. Są to m.in.: Syntom Metal Recycling Sp. z o.o., Trans Plus SJ, Wagran Sp. z o.o., Europochette Polska Sp. z o.o., Ice Full Dystrybucja Sp. z o.o., Miejski Zakład Komunikacyjny w Tomaszowie Mazowieckim Sp. z o.o., UST-M Sp. z o.o., ARTOM Budownictwo Sp. z o.o., EZBUD Sp. z o.o., TOMTEX SA, BALEX METAL Sp. z o.o., Trans-Pik Piotr Kopacz.

Na terenach wiejskich powiatu tomaszowskiego również funkcjonują przedsiębiorstwa duże i średnie. W gminie Ujazd usytuowane są: Fabryka Przyczep Niewiadów Sp. z o.o., Euroglas Polska Sp. z o.o., Eurobox Polska Sp. z o.o., POSIADALO Sp. z o.o., AGROSKŁAD SJ. W gminie Tomaszów Mazowiecki: BETA Kopacz Paweł; w gminie Rokiciny: Zakłady Mięsne Piekarscy SJ, w gminie Lubochnia: Tomplan Sp. z o.o., a w gminie Inowłódz: Centralny Ośrodek Sportu.

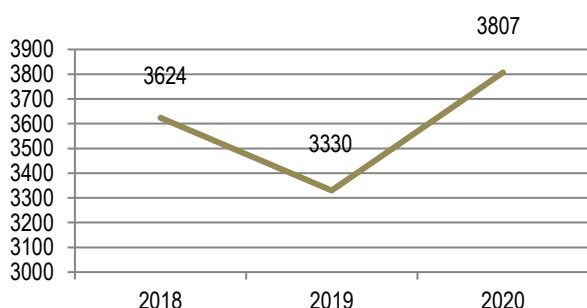
Znaczącymi pracodawcami w powiecie tomaszowskim są również instytucje zaliczane do szeroko rozumianego sektora publicznego. Wymienić należy: Urząd Miasta, Starostwo Powiatowe, Urząd Skarbowy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, placówki oświatowe.

2. Poziom bezrobocie rejestrowane

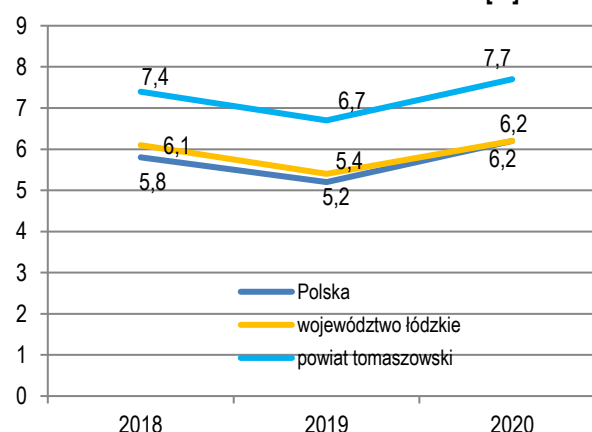
Rok 2020 zaowocował wzrostem liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Tomaszowie Mazowieckim. 31 grudnia w rejestrach pozostawało 3807 osób. Stopa bezrobocia w powiecie tomaszowskim wyniosła 7,7 %.

W 2019 roku liczba bezrobotnych zmalała o 294 osoby, co dało spadek o 8,1% w stosunku do 2018 roku. W roku 2020 nastąpił wzrost bezrobocia o 477 osób. Kierunki zmian poziomu bezrobocia rejestrowanego w powiecie tomaszowskim nie różnią się znacząco od trendów występujących w całym regionie łódzkim czy kraju. W skali całej Polski stopa bezrobocia z 5,2% w 2019 wzrosła do 6,2% na koniec 2020 roku, a w województwie łódzkim z 5,4% wzrosła o 0,8 punktu procentowego.

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Tomaszowie Mazowieckim w latach 2018-2020 [w osobach]

Stopa bezrobocia w Polsce, województwie łódzkim i powiecie tomaszowskim w latach 2018-2020 [%]

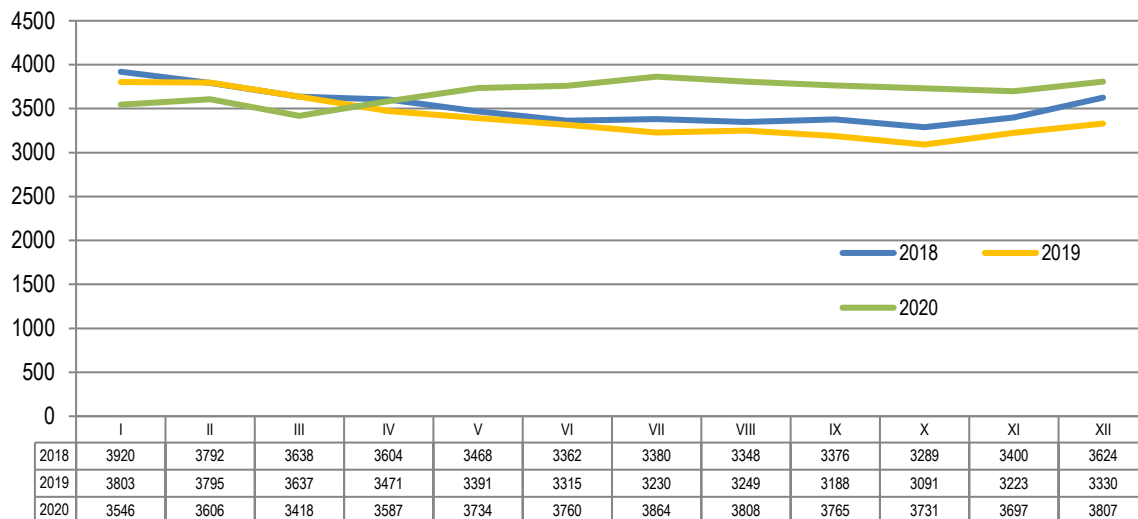

Powiat tomaszowski plasuje się w pierwszej piątce powiatów województwa o najwyższym udziale osób bezrobotnych.

Od marca 2020 roku obserwowano wzrost liczby zarejestrowanych w PUP w Tomaszowie Mazowieckim. Liczba bezrobotnych była najwyższa w miesiącu lipcu. W kolejnych miesiącach następował spadek liczby zarejestrowanych. W grudniu ze względu na koniec prac sezonowych, bezrobotnych było więcej.

Te wahania w liczbie rejestrujących się miały niewątpliwie związek z wprowadzeniem stanu epidemicznego i ograniczeniami w funkcjonowaniu przedsiębiorstw.

Liczba bezrobotnych w powiecie tomaszowskim w latach 2018-2020

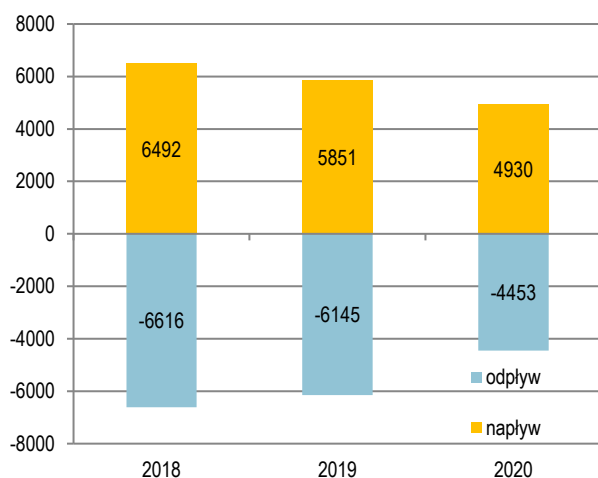
3. Napływ i odpływ z bezrobocia

W 2020 roku w PUP w Tomaszowie Mazowieckim zarejestrowano 4930 osób, zaś wyrejestrowano 4453 osoby. Najczęstszym powodem utraty statusu osoby bezrobotnej było podjęcie pracy.

Na przestrzeni ostatnich trzech lat liczba osób rejestrujących się w PUP w Tomaszowie Mazowieckim systematycznie spada. W roku 2020 zarejestrowało się o 921 osób bezrobotnych mniej niż w roku 2019 i o 1562 osoby mniej niż w roku 2018.

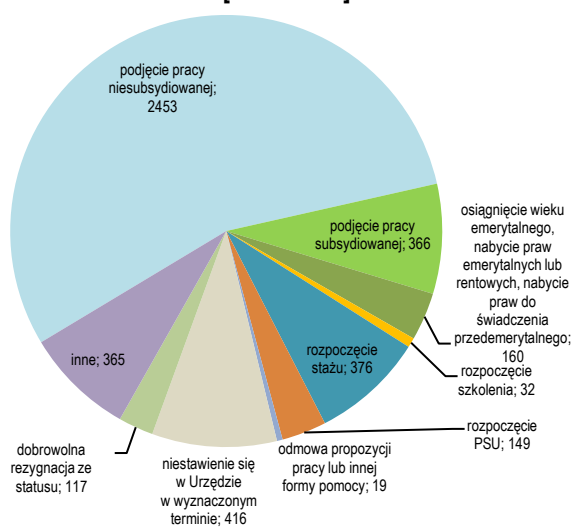
Spośród osób wyłączonych z ewidencji w 2020 roku większość stanowiły osoby podejmujące zatrudnienie niesubsydiowane. Dzięki subsydiom pracę podjęło 366 osób (13,0% spośród wszystkich osób podejmujących zatrudnienie). Osoby te podejmowały zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych, robót publicznych, bonów na zasiedlenie, refundacji kosztów doposażenia lub wyposażenia stanowiska pracy, a także rozpoczęły prowadzenie własnej działalności gospodarczej uzyskując na ten cel dofinansowanie z PUP.

Napływ i odpływ z bezrobocia w latach 2018-2020 [w osobach]

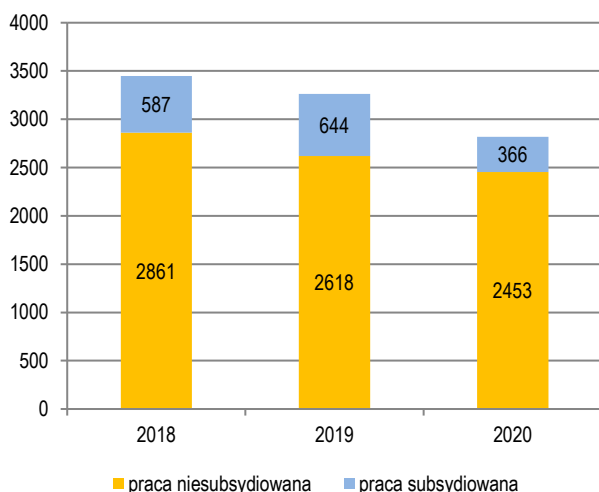

Struktura odpływu z bezrobocia w 2020 roku [w osobach]

Jak obrazuje powyższy wykres poza wyłączeniami wynikającymi z zatrudnienia znaczna część klientów utraciła status bezrobotnego z powodu niestawienia się w Urzędzie w wyznaczonym terminie. Innymi czynnikami skutkującymi pozbawieniem statusu jest odmowa propozycji pracy lub innej formy pomocy oferowanej przez Urząd, osiągnięcie wieku emerytalnego, nabycie praw emerytalnych lub rentowych, nabycie praw do świadczenia przedemerytalnego, aktywizacja w ramach stażu, szkolenia czy PSU, a także dobrowolna rezygnacja klienta ze statusu osoby bezrobotnej.

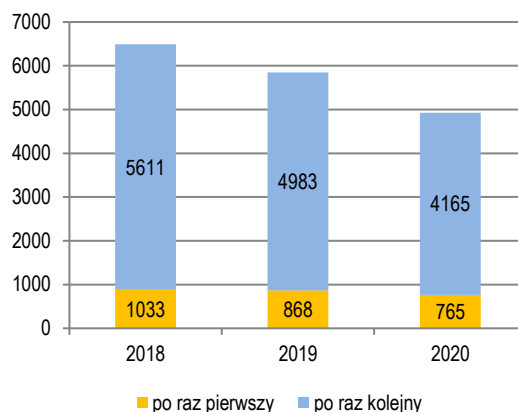
Liczba osób podejmujących pracę subsydiowaną i niesubsydiowaną w latach 2018-2020

W 2020 roku zmalał udział osób podejmujących zatrudnienie subsydiowane. W 2018 roku osoby te stanowiły 17,0% ogółu

zatrudnionych, zaś w 2020 roku 13,0%. Na ten stan miała wpływ mniejsza ilość środków przyznawanych przez ministra na aktywizację zawodową, a także wzrost kosztów poszczególnych form aktywizacji.

Liczba osób zarejestrowanych po raz pierwszy i kolejny w latach 2018-2020

W ostatnich latach zauważyć można wzrost udziału osób rejestrujących się po raz pierwszy w Urzędzie. W 2019 roku po raz pierwszy szeregi bezrobotnych zasililo 14,8% ogółu rejestrujących się, zaś w 2020 r. stanowili oni 15,5% Przeważnie były to osoby młode, kończące edukację. Kolejne rejestracje były efektem podejmowania prac krótkookresowych oraz rejestracji w celu uzyskania prawa do ubezpieczenia zdrowotnego, zasiłku dla bezrobotnych czy pomocy socjalnej. Część klientów rejestrowała się w celu korzystania z ofert pracy i aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu oferowanych przez Urząd.

Wśród uzyskujących status osoby bezrobotnej zaledwie 10,02% stanowiły osoby dotychczas niepracujące.

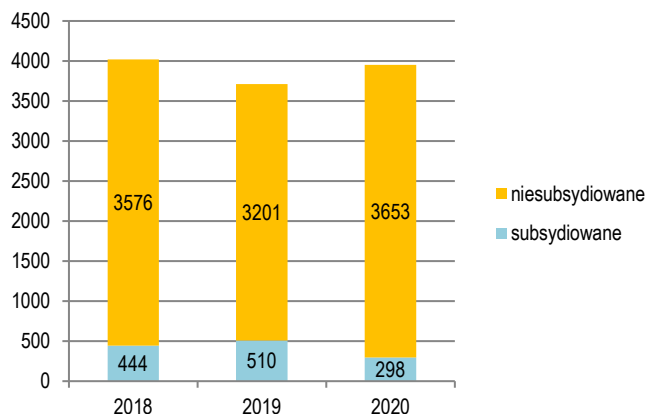
W całym roku 2020 roku najczęściej rejestrowały się osoby do 30 roku życia (35,2% spośród wszystkich rejestrujących się). Znaczną grupę stanowiły też osoby, które ukończyły 50 lat – 19,6 % ogółu.

W 2020 roku na terenie powiatu tomaszowskiego firma Megatech Industries Tomaszów Sp. z o.o. przeprowadziła zwolnienia grupowe. Zwolnienia zapowiadały też firmy ogólnopolskie, mające swoje oddziały lub placówki w powiecie tomaszowskim: Santander Consumer Bank, Orange Polska S.A. oraz PKO Bank Polski S.A.

4. Oferty pracy i miejsca aktywizacji zawodowej

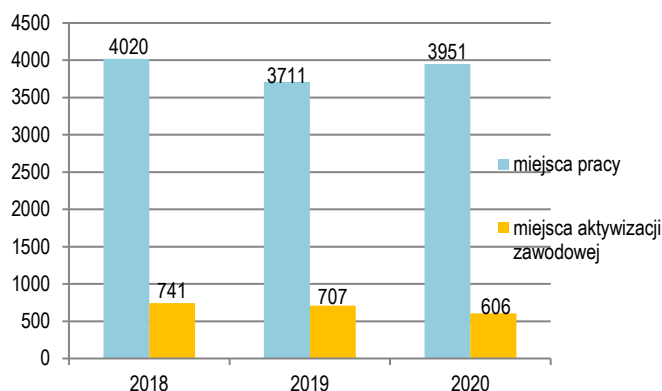
W 2020 roku Powiatowy Urząd Pracy w Tomaszowie Mazowieckim pozyskał do realizacji 4557 ofert pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, w tym oferty subsydiowane.

Liczba ofert pracy pozyskanych do realizacji w latach 2018-2020

W 2020 roku w porównaniu do roku 2018 nastąpił wzrost liczby niesubsydiowanych ofert pracy, było to wynikiem rosnącego popytu na pracowników i sygnalizowało coraz większe problemy pracodawców z pozyskaniem odpowiednich kandydatów do pracy.

Liczba ofert pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w latach 2018-2020

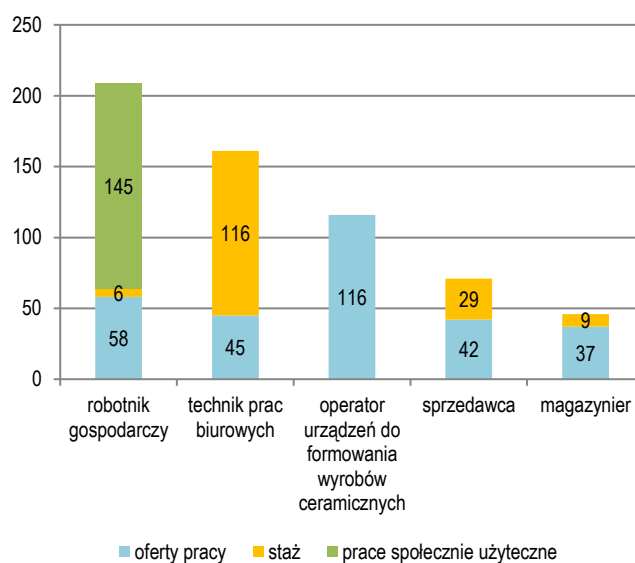

Ilość miejsc aktywizacji zawodowej (staży, prac społecznie użytecznych) uzależniona była od dostępności środków na aktywizację zawodową. W 2020 roku zanotowano najmniejszy ich udział wśród wszystkich zgłoszonych ofert – 13,3%, w 2018 roku wynosił 15,6%.

Kluczową usługą jest pośrednictwo pracy polegające m.in. na pozyskiwaniu wolnych miejsc pracy dla swoich klientów.

W 2020 roku Powiatowy Urząd Pracy pozyskał do realizacji 4557 ofert pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, w tym 3653 miejsca pracy niesubsydiowanej. Spośród pozyskanych ofert pracy niesubsydiowanej, z pominięciem tych, zgłoszonych w celu wydania informacji starosty, najwięcej było w zawodach: operator urządzeń do formowania wyrobów ceramicznych (116), robotnik gospodarczy (58), technik prac biurowych (45), sprzedawca (42) i magazynier (37).

Najczęściej zgłaszane oferty pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w 2020 roku (wg zawodu)

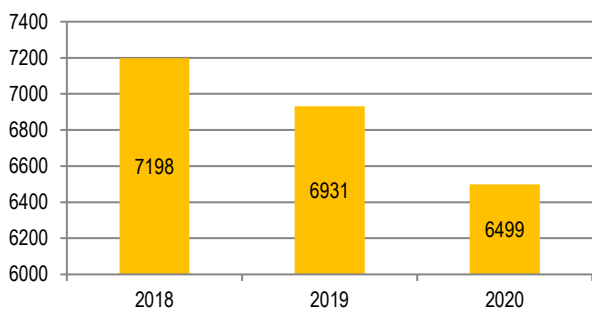
5. Zapotrzebowanie na pracę cudzoziemców

W związku z dynamicznie rozwijającym się rynkiem pracy i brakiem możliwości pozyskania wystarczającej liczby pracowników, pracodawcy coraz częściej decydują się na powierzenie pracy cudzoziemcom, głównie obywatelom Ukrainy.

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Tomaszowie Mazowieckim w 2020 roku zarejestrowano mniej oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcom niż w roku 2018.

W 2020 roku do Urzędu wpłynęło 6993 oświadczeń, zaś zarejestrowano łącznie 6499. Podobnie jak w latach ubiegłych pracodawcy najczęściej rejestrowali oświadczenia dla obywateli Ukrainy (91,5%), rzadziej dla obywateli innych państw mogących wykonywać pracę bez konieczności uzyskania zezwolenia.

Liczba zarejestrowanych oświadczeń w latach 2018-2020

Liczba zarejestrowanych oświadczeń w latach 2018-2020 z uwzględnieniem obywatelstwa cudzoziemca

Obywatelstwo	Liczba zarejestrowanych oświadczeń		
	2018	2019	2020
Ukraina	6781	6446	5944
Białoruś	154	217	236
Moldawia	51	88	116
Rosja	12	26	36
Gruzja	179	154	157
Armenia	21	-	10
suma	7198	6931	6499

Analizując podmioty powierzające wykonywanie pracy cudzoziemcom dużą liczbę oświadczeń rejestrują agencje pracy tymczasowej działające w obszarze działania Powiatowego Urzędu Pracy, ale powierzające wykonywanie pracy na terenie kraju.

Najwięcej zarejestrowanych oświadczeń dotyczyło pracy oferowanej w branży produkcyjnej i przetwórczej na stanowiskach: pakowacz, pracownik produkcji, operator urządzeń do przetwórstwa drobiu.

W 2020 roku na podstawie zgłoszeń pracodawców rejestrujących oświadczenia w Urzędzie pracę podjęło 3230 osób zza wschodniej granicy.

Urząd wydaje również zezwolenia na pracę sezonową. Zezwolenie uprawnia do pracy przez okres 9 miesięcy w roku kalendarzowym w sektorach uznawanych za sezonowe, czyli w rolnictwie, ogrodnictwie i turystyce. W 2020 roku do Urzędu zostało złożonych 469 wniosków o wydanie zezwolenia na pracę sezonową, na podstawie których wydano 247 zezwoleń dla cudzoziemców.

Pracodawcy, którzy ubiegają się o wydanie zezwolenia na pracę dla cudzoziemca u wojewody lub o zezwolenie na pracę sezonową dla obywateli innych państw niż: Ukraina, Białoruś, Moldawia, Rosja, Gruzja, Armenia, muszą dołączyć informację wydawaną przez Urząd o braku możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych spośród bezrobotnych i poszukujących pracy - tak zwany test rynku pracy. Z roku na rok wzrasta liczba wydanych przez Urząd Pracy informacji starosty na temat możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi. W 2018 roku wykonano 178 testów rynku pracy i wydano 2404 informacje, w roku 2019 wykonano 186 testów rynku pracy i wydano 2340 informacji starosty, zaś w 2020 roku mimo przeprowadzenia mniejszej ilości testów (155) wydano więcej informacji starosty (2790).

Liczba wykonanych testów rynku pracy i wydanych informacji starosty w latach 2018-2020

Rok	Testy rynku pracy	Informacje starosty
2018	178	2404
2019	186	2340
2020	155	2790

Analizując zawody w jakich są zgłaszane oferty pracy w związku z procedurą zezwoleniową można zauważyć, że najczęściej są to stanowiska niewymagające wysokich

kwalifikacji, np.: pakowacz ręczny (704), pracownicy wykonujący prace proste (400), robotnik magazynowy (352), operator maszyn i urządzeń przemysłu spożywczego (350). Doradcy klienta, którzy prowadzili rekrutację na zgłoszone miejsca pracy kierowali kandydatów na rozmowę do pracodawcy. Jednak pomimo podjętych działań w niewielkim

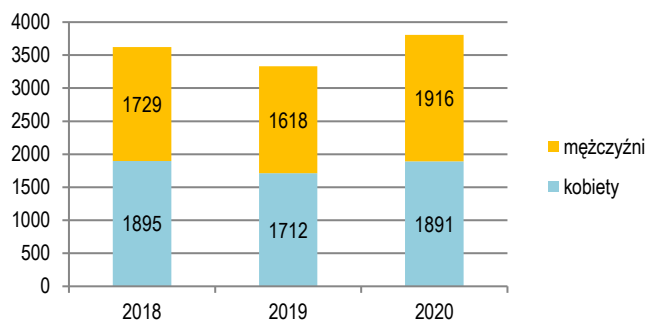
stopniu udało się spośród klientów PUP zrekrutować kandydatów na zgłoszone miejsca pracy. Dlatego też pracodawcy zwracali się do wojewody o zezwolenie na zatrudnienie cudzoziemców na nieobsadzonych miejscach pracy.

II. Struktura społeczno - demograficzna osób bezrobotnych

1. Kobiety i mężczyźni na lokalnym rynku pracy

W 2020 roku w PUP w Tomaszowie Mazowieckim zarejestrowało się o 108 mężczyzn więcej niż kobiet. Wśród wyrejestrowanych z ewidencji osób bezrobotnych przeważały kobiety. Na koniec grudnia 2020 roku w ewidencji osób bezrobotnych figurowało 1891 kobiet i 1916 mężczyzn.

Liczba kobiet i mężczyzn zarejestrowanych w latach 2018-2020
(na dzień 31.12)

Na przestrzeni ostatnich trzech lat udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych systematycznie malał. W 2018 roku wynosił 52,3%, zaś w 2020 roku był na poziomie 49,7%. Największy udział kobiet charakteryzował grupę bezrobotnych do 30 roku życia. W 2020 wynosił 54,5%. Na przestrzeni ostatnich trzech lat udział kobiet pozostaje na wysokim poziomie w grupie osób długotrwale bezrobotnych – 53,2%. Na stałym poziomie pozostawał udział kobiet wśród osób, które ukończyły 50 rok życia. W 2018 roku udział ten wynosił 37,0%, a w 2020 – 36,9%. Więcej mężczyzn w analizowanym okresie

było w grupie osób niepełnosprawnych (51,7%). W 2020 roku kobiety stanowiły aż 73,2% spośród osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym. Wśród kobiet zarejestrowanych na koniec 2020 roku największy udział miały kobiety w wieku 25-34 lata – 30,5%. Wśród osób bez stażu zawodowego 53,0% stanowiły kobiety. Stanowiły one również większość w grupie osób długotrwale bezrobotnych pozostających w ewidencji ponad 2 lata (57,8%). Wśród bezrobotnych zamieszkujących miasto Tomaszów Mazowiecki kobiety stanowiły 50,3%.

Mężczyźni w 2020 roku częściej byli zatrudniani w ramach umów subsydiowanych (robót publicznych, wyposażenia/doposażenia stanowiska pracy). Mężczyźni częściej też decydowali się pracować na własny rachunek (61,8% dotacjobiorców) lub korzystać ze szkoleń (81,2%). W ramach stażu aktywizowane były w większości kobiety, które stanowiły 73,7% wszystkich stażystów. Aż 68,5% mężczyzn było wśród bezrobotnych, którzy zostali pozbawieni statusu w wyniku niestawienia się w Urzędzie w ustalonym terminie. Kobiety chętniej korzystały z oferty Urzędu i rzadziej odmawiały przyjęcia odpowiedniej pracy, jednak częściej niż mężczyźni same rezygnowały ze statusu osoby bezrobotnej (70,1%)

2. Bezrobocie a wiek

Na koniec 2020 roku wśród bezrobotnych najwięcej było osób w wieku 35-44 lata – 1043 osoby. Najmniej liczni byli bezrobotni, którzy nie ukończyli 24 lat – 397 osób.

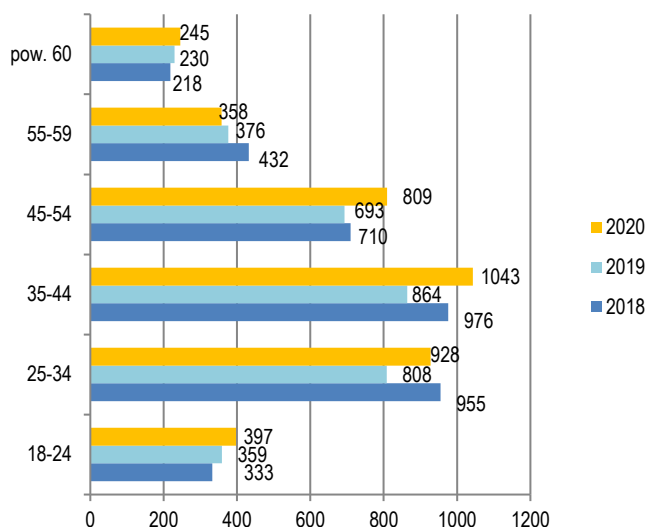
W 2020 roku największy udział wśród bezrobotnych miały osoby w wieku 35-44 lata, stanowiły one 27,4% ogółu i w wieku 25-34 lata - 24,4% bezrobotnych. Najmniej liczną grupą były osoby (mężczyźni) po 60 roku życia, które stanowiły 6,4% zarejestrowanych i osoby w wieku 55-59 lat – 9,4% ogółu. Na

podobnym poziomie plasowały się osoby młode do 24 roku życia - 10,4%.

Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy określa katalog osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Uwzględniając wiek wskazuje osoby do 30 roku życia i bezrobotnych, którzy ukończyli 50 lat. Stąd w dalszej

części opracowania te grupy zarejestrowanych będą szczegółowo analizowane.

Struktura bezrobotnych według wieku w latach 2019-2020 [w osobach]

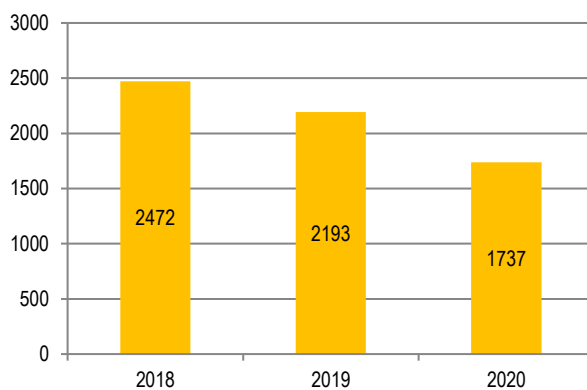
2.1 Młodzi bezrobotni

Osoby młode są grupą poszukiwaną przez pracodawców. Jednak często barierą w uzyskaniu zatrudnienia przez te osoby jest brak doświadczenia zawodowego lub jego niedostateczny poziom.

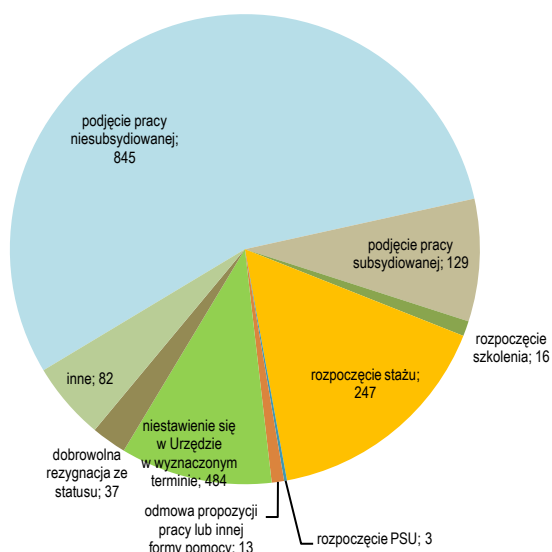
Na koniec 2020 roku w ewidencji osób bezrobotnych figurowało 837 osób do 30 roku życia, co stanowiło 22,0% ogółu bezrobotnych. Na przestrzeni całego roku dokonano 1737 rejestracji osób młodych.

Udział osób młodych w ogólnej liczbie bezrobotnych na przestrzeni ostatnich lat nieznacznie malał. Wśród tej grupy 33,7% osób rejestrowało się w PUP po raz pierwszy, dla większości jednak była to druga lub kolejna rejestracja w Urzędzie. W ostatnich 3 latach liczba osób młodych rejestrujących się w Urzędzie maleje, w 2020 roku zarejestrowało się o 735 młodych osób mniej niż w roku 2018.

Napływ osób do 30 roku życia w latach 2018-2020

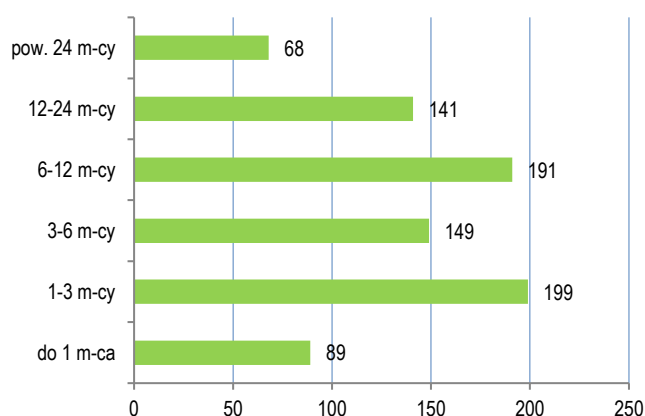

Struktura odpływu z bezrobocia osób do 30 roku życia w 2020 roku [w osobach]

Jak obrazuje powyższy wykres głównym czynnikiem powodującym wyrejestrowanie osób młodych jest podjęcie pracy. Osoby z analizowanej grupy w większości zajmowały subsydiowane miejsca pracy (35,2% spośród zatrudnień subsydiowanych). Częściej też były one aktywizowane w ramach staży – 65,7% wszystkich stażystów stanowili bezrobotni do 30 roku życia.

Liczba osób do 30 roku życia na koniec 2020 roku wg czasu pozostawania bez pracy

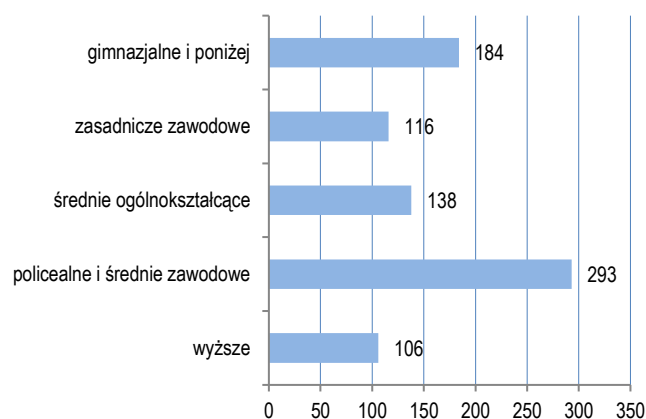
2.2 Bezrobotni po 50 roku życia

Osoby, które ukończyły 50 rok życia stanowiły na koniec 2020 roku 26,3% ogółu bezrobotnych. Na przestrzeni całego roku w Urzędzie zarejestrowało się 966 osób po 50-tce.

Udział osób po 50 roku życia w ogólnej liczbie rejestrujących się w Urzędzie w 2020 roku wyniósł 19,6%. W 2018 roku był na poziomie 18,7%, w 2019 - 18,0%. Na dzień 31 grudnia

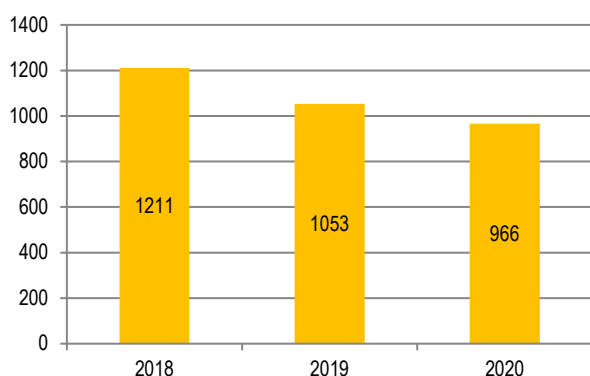
2020 roku zarejestrowanych było 1001 osób z analizowanej grupy. Czas pozostawania bez pracy przez osoby młode był krótszy niż w pozostałych grupach wiekowych. Najwięcej, bo 23,8% bezrobotnych do 30 roku życia pozostawało w rejestrach od 1 do 3 miesięcy. Biorąc pod uwagę duży wachlarz możliwości wsparcia tej grupy bezrobotnych przez Urząd nie dziwi fakt, że większość rejestracji była krótkotrwała. Mimo tego 25,0% analizowanej grupy było zarejestrowanych nieprzerwanie przez ponad 12 miesięcy. W tej grupie znalazły się osoby, które często nie mogły wejść lub powrócić na rynek pracy w związku ze sprawowaniem opieki nad dziećmi czy względami zdrowotnymi, np. ciążą. 23,7% osób do 30 roku życia posiadało co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia.

Liczba osób do 30 roku życia na koniec 2020 roku wg wykształcenia

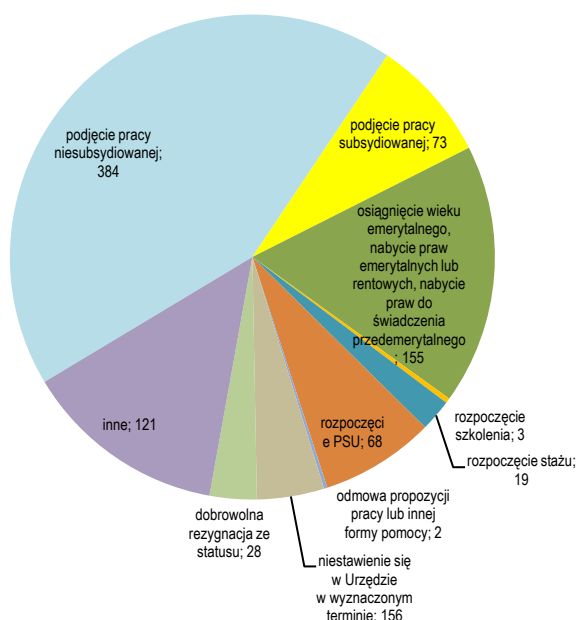

Jak obrazuje powyższy wykres co 5 osoba młoda legitymowała się wykształceniem zaledwie gimnazjalnym, zaś 16,5% ukończyło szkołę średnią ogólnokształcącą. Zatem łącznie aż 38,5% młodych bezrobotnych nie posiadało wyuczonego zawodu. Brak kwalifikacji jak i niewielkie doświadczenie zawodowe w analizowanej grupie stanowiło niewątpliwą barierę w znalezieniu zatrudnienia. Aż 196 osób do 30 roku życia nie posiadało stażu pracy (23,4%).

Napływ osób po 50 roku życia w latach 2018-2020 [w osobach]

Struktura odpływu z bezrobocia osób po 50 roku życia w 2020 roku [w osobach]

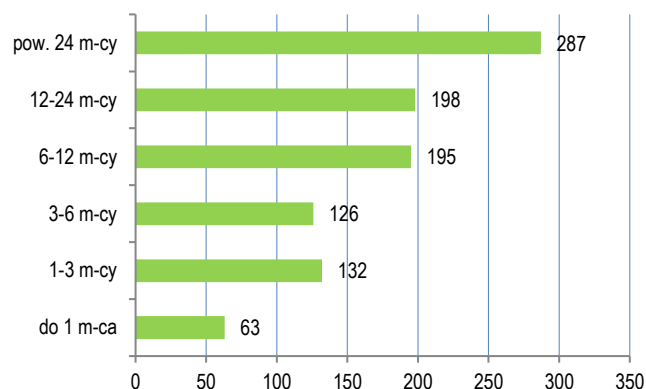

Podobnie jak w ogóle bezrobotnych, osoby po 50 roku życia najczęściej traciły status podejmując zatrudnienie (45,3%). 15,4% badanej populacji osiągnęło wiek emerytalny, bądź nabyło prawo do emerytury, renty lub świadczenia przedemerytalnego. Kolejnym czynnikiem skutkującym pozbawieniem statusu było niezgłoszenie się w Urzędzie w ustalonym terminie. Osoby 50+ stanowiły blisko połowę wykonujących prace społecznie użyteczne w 2020 roku (45,6%).

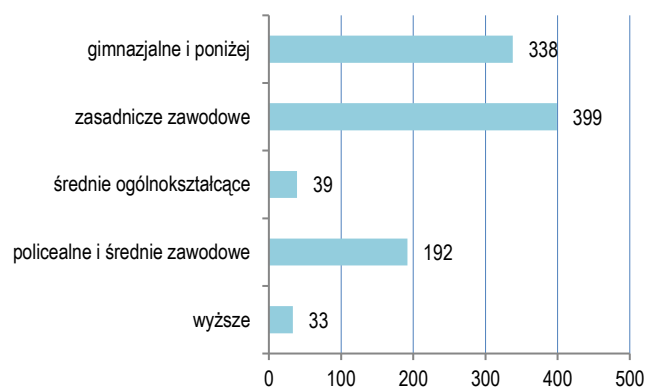
Wzrasta udział osób po 50 roku życia wśród zarejestrowanych ponad rok. W 2020 roku 48,5% ogółu analizowanej grupy wiekowej pozostawało w rejestrze PUP nieprzerwanie ponad 12 miesięcy (w 2019 udział ten wynosił

42,1%), z czego aż 59,2% (287osób) zasilalo szeregi bezrobotnych przez ponad 2 lata.

Liczba osób po 50 roku życia na koniec 2020 roku wg czasu pozostawania bez pracy

Liczba osób po 50 roku życia na koniec 2020 roku wg wykształcenia

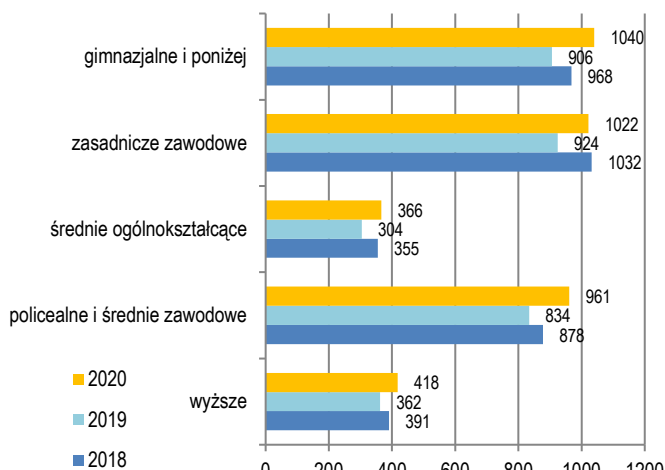

Osoby 50+ w większości posiadały wykształcenie zasadnicze zawodowe (39,9%). Znaczną grupę stanowiły osoby, które posiadały wykształcenie co najwyżej podstawowe – 33,8%. Najmniejszy odsetek tej populacji legitymował się wykształceniem wyższym – 3,3%.

3. Wykształcenie i kwalifikacje zawodowe

Jednym z problemów lokalnego rynku pracy jest niedopasowanie kwalifikacji zasobów ludzkich do zapotrzebowania pracodawców. W 2020 roku zarejestrowało się 1591 osób bez kwalifikacji zawodowych i 846 osób bez doświadczenia zawodowego.

Liczba osób bezrobotnych według poziomu wykształcenia w latach 2018-2020 (stan na 31.12)

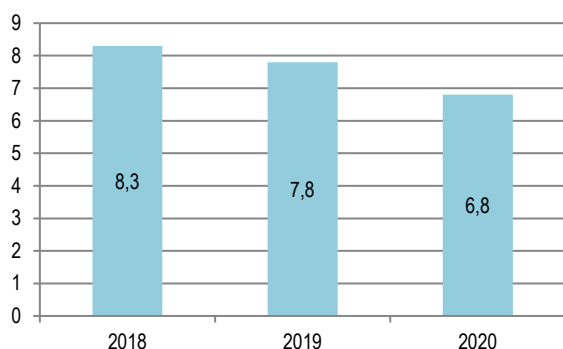

Wśród klientów Powiatowego Urzędu Pracy w Tomaszowie Mazowieckim w 2020 roku największy udział miały osoby z wykształceniem co najwyżej gimnazjalnym (27,3%) i zasadniczym zawodowym (26,8%). Udział osób posiadających wykształcenie policealne lub średnie zawodowe wynosił 25,2%. Najmniejszy udział w strukturze zarejestrowanych w PUP miały osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym i wyższym.

4. Osoby niepełnosprawne na rynku pracy

Na przestrzeni ostatnich 3 lat maleje liczba rejestrujących się bezrobotnych z orzeczoną niepełnosprawnością. W 2020 roku zarejestrowało się 431 osób, a na koniec roku w rejestrach pozostawało 261 osób niepełnosprawnych, w tym 126 kobiet.

Udział osób niepełnosprawnych w ogólnej liczbie bezrobotnych w latach 2018-2020 [%] (stan na 31.12)

Niezmiennie na wysokim poziomie pozostawał udział osób bez kwalifikacji zawodowych. Brak kwalifikacji zawodowych, zgodnie z zapisami ustawy oznacza brak kwalifikacji poświadczonych dyplomem, świadectwem lub innym dokumentem uprawniającym do wykonywania zawodu. Odsetek osób w tej sytuacji wśród zarejestrowanych w PUP pozostawał w 2020 roku na poziomie 32,9%.

Kolejnym czynnikiem określającym szanse bezrobotnych na powrót lub zaistnienie na rynku pracy jest doświadczenie zawodowe. W świetle ustawy doświadczenie zawodowe oznacza doświadczenie uzyskane w trakcie zatrudnienia, wykonywania innej pracy zarobkowej lub prowadzenia działalności gospodarczej przez okres co najmniej 6 miesięcy. W 2020 roku wśród rejestrujących się 17,2% nie posiadało doświadczenia zawodowego. Bez jakiegokolwiek stażu pracy na koniec 2020 roku w ewidencji bezrobotnych było 330 osoby (8,7% ogółu) z czego 53,0% stanowiły kobiety. Brak udokumentowanej praktyki zawodowej to głównie cecha najmłodszych bezrobotnych, ale problem ten dotyczy również starszych roczników, co jest wynikiem podejmowania pracy w „szarej strefie” i długotrwałego figurowania w rejestrach Urzędu. 12,1% bezrobotnych posiadało udokumentowany ponad 20 letni staż pracy.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku spośród zarejestrowanych bezrobotnych 131 osób posiadało orzeczoną lekki stopień niepełnosprawności (50,2%), zaś pozostali (130 osób) stopień znaczny lub umiarkowany.

W rejestrach Urzędu na koniec analizowanego okresu były 32 osoby niepełnosprawne posiadające status poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu.

W minionym roku spośród analizowanej grupy 6 osób zostało zatrudnionych w ramach prac interwencyjnych, 5 w ramach robót publicznych, 4 osoby skorzystały z jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności

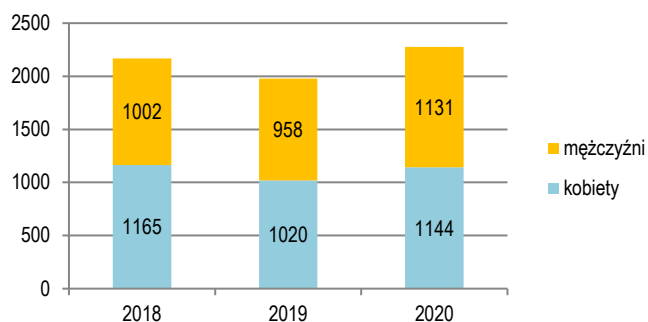
gospodarczej, zaś 19 osób podjęło pracę w ramach refundacji kosztów wyposażenia/ doposażenia stanowiska pracy. 24 osoby niepełnosprawne uczestniczyły w stażach,

7 skierowano do wykonywania prac społecznie użytecznych, a 3 osoby zdobyły nowe kwalifikacje dzięki szkoleniom.

5. Zróżnicowanie terytorialne - bezrobocie w gminach powiatu tomaszowskiego

W powiecie tomaszowskim jest jedna gmina miejska i 10 gmin wiejskich. Na koniec 2020 roku w ewidencji Urzędu figurowało 1532 bezrobotnych zamieszkałych na wsi (40,2% ogółu) oraz 2275 osób z Tomaszowa Mazowieckiego.

Liczba osób bezrobotnych z Tomaszowa Mazowieckiego w latach 2018-2020 (stan na 31.12)

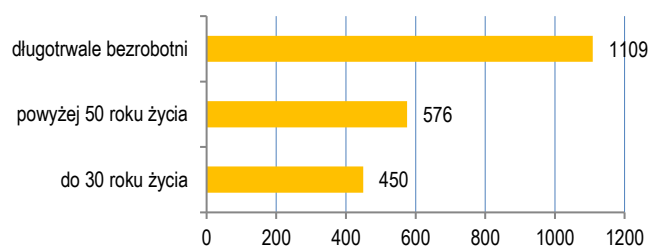

Wśród bezrobotnych mieszkańców miasta Tomaszowa Mazowieckiego przeważają kobiety, które w 2020 roku stanowiły 50,3% zarejestrowanych tomaszowian. W 2018 roku udział kobiet wynosił 53,8%, zaś w 2019 – 51,6%. Aż 77,1% mieszkańców miasta było w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

48,7% bezrobotnych zamieszkujących w Tomaszowie Mazowieckim na koniec 2020 roku było długotrwale

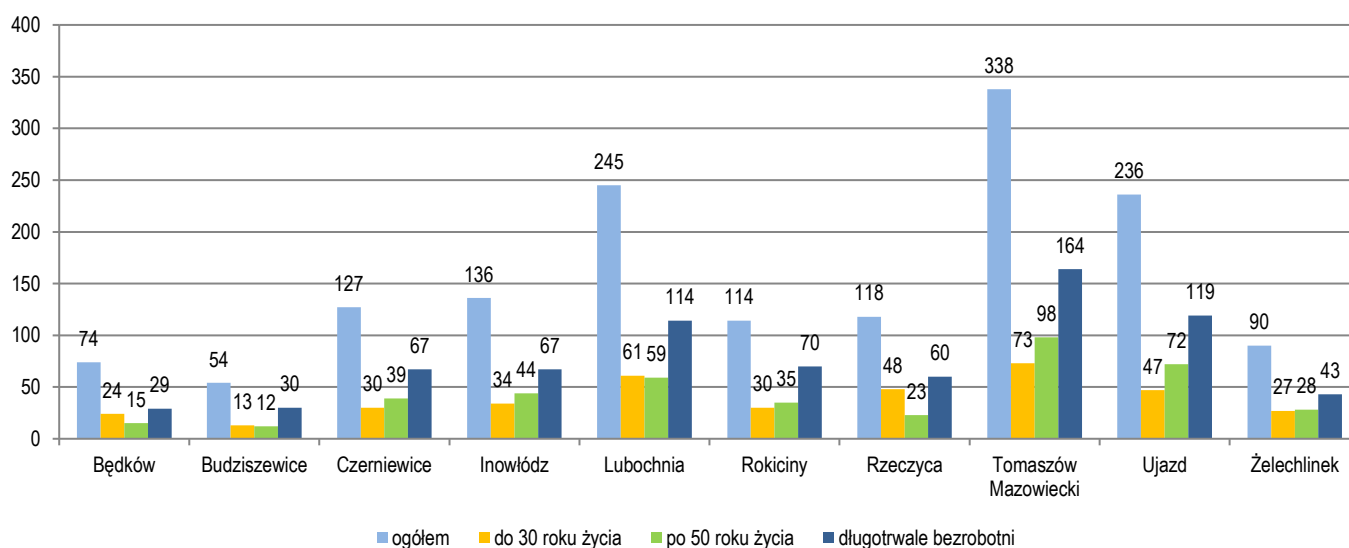
bezrobotnymi. Osoby, które ukończyły 50 lat stanowiły 25,3%, zaś osoby do 30 roku życia - 19,8% ogółu bezrobotnych mieszkańców Tomaszowa Mazowieckiego.

Liczba osób bezrobotnych z Tomaszowa Mazowieckiego wg wybranych kategorii na koniec 2020 roku

Gminami wiejskimi powiatu tomaszowskiego są: Będków, Budziszewice, Czerniewice, Inowłódz, Lubochnia, Rokiciny, Rzeczyca, Tomaszów Mazowiecki, Ujazd i Żelechlinek. W 2020 roku najwięcej bezrobotnych zamieszkiwało gminy Tomaszów Mazowiecki, Lubochnia i Ujazd.

Wybrane kategorie bezrobotnych w poszczególnych gminach wiejskich powiatu tomaszowskiego na koniec 2020 roku

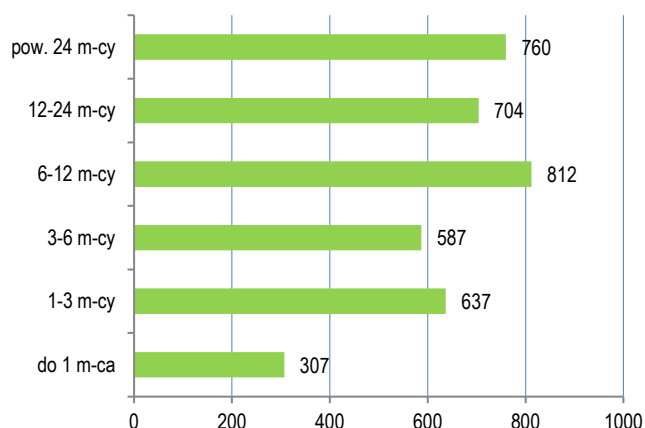
Najwięcej osób dotkniętych długotrwałym bezrobociem na koniec 2020 roku było w gminie Rokiciny (61,4% ogółu zarejestrowanych mieszkańców tej gminy) i Budziszewice - 55,6%. Największy odsetek osób bezrobotnych po 50 roku

życia zanotowano w gminie Inowódz (32,4%) i Żelechlinek (31,1%). Największy odsetek osób młodych do 30 roku życia jest w gminie Rzczyca (40,7% bezrobotnych mieszkańców tej gminy), zaś najmniejszy w gminie Ujazd – 19,9%

6. Czas pozostawania bez pracy

Długość okresu poszukiwania pracy zależy od wielu czynników o charakterze społeczno-demograficznym oraz od aktualnego popytu na rynku pracy. Na koniec 2020 roku w ewidencji Urzędu najwięcej było osób zarejestrowanych ponad 12 miesięcy. Stanowili oni 38,5% ogółu bezrobotnych.

Liczba osób na koniec 2020 roku wg czasu pozostawania bez pracy

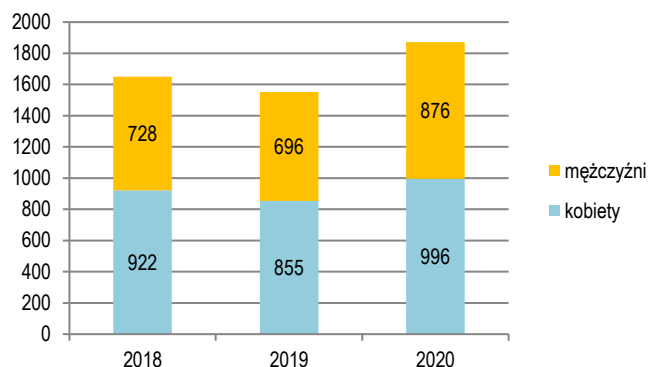

Na koniec 2020 roku 20,0% bezrobotnych pozostawało w rejestrach Urzędu nieprzerwanie ponad 2 lata. Od 12 miesięcy do 24 miesięcy status bezrobotnego posiadało 18,5% zarejestrowanych. Krótkotrwałe bezrobocie (do 3 miesięcy) charakteryzowało 24,8% ogółu. Najdłużej w rejestrach pozostawali bezrobotni, którzy ukończyli 50 rok życia – 48,5% z nich było nieprzerwanie w ewidencji ponad rok. Osoby do 30 roku życia w większości (52,2%) pozostawały w rejestrach PUP do 6 miesięcy.

Długotrwałe bezrobotni są jedną z grup osób w szczególnej sytuacji na lokalnym rynku pracy. Zgodnie z ustawową definicją pozostają oni w ewidencji bezrobotnych łącznie ponad 12 miesięcy w ciągu 2 lat.

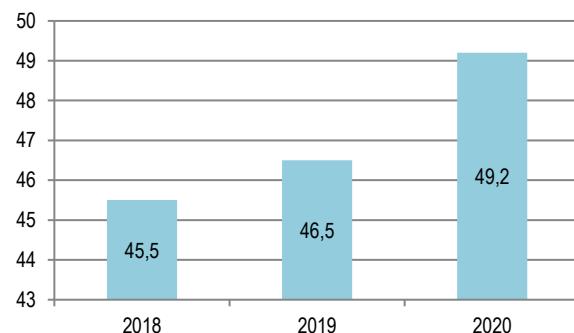
Długotrwałe bezrobocie na przestrzeni ostatnich 3 lat częściej dotyczyło kobiet. W 2020 roku ich udział w omawianej grupie wynosił 53,2%.

Liczba osób długotrwałe bezrobotnych w latach 2017-2019 (stan na 31.12)

W okresie 3 ostatnich lat udział osób długotrwałe bezrobotnych wśród zarejestrowanych ciągle pozostawał na wysokim poziomie.

Udział długotrwałe bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych w latach 2018-2020 [%] (stan na 31.12)

Jak widać długotrwałe bezrobocie jest coraz wyraźniej obecne na lokalnym rynku pracy. Długotrwałe pozostawanie bez pracy oraz wielokrotne powroty do bezrobocia zdecydowanie negatywnie wpływają na motywację i szansę na zatrudnienie.

III. Instytucjonalna obsługa rynku pracy

1. Analiza SWOT dla tomaszowskiego rynku pracy

Analiza powstała po uwzględnieniu charakterystyki rynku pracy powiatu tomaszowskiego, w szczególności informacji dotyczących zasobów bezrobocia.

Uwarunkowania wewnętrzne	
Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dostępność funduszy celowych służących aktywizowaniu osób pozostających bez pracy (Fundusz Pracy, PFRON, EFS); 2. Duże zasoby pracy; 3. Dobrze przygotowana kadra publicznych służb zatrudnienia (pod względem merytorycznym i praktycznym) gotowa do profesjonalnego świadczenia usług na rzecz osób pozostających bez pracy oraz pracodawców; 4. Atrakcyjne położenie geograficzne powiatu (centrum kraju, bliskość ważnych węzłów komunikacyjnych). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niska jakość zasobów pracy pozostających w ewidencji osób bezrobotnych; 2. Brak inwestycji, dzięki którym mogłyby powstawać nowe miejsca pracy; 3. Niezadawalająca infrastruktura techniczna; 4. Niedostateczna komunikacja pomiędzy niektórymi gminami a Tomaszowem Maz. – głównym ośrodkiem, gdzie ulokowane są miejsca pracy; 5. Brak instytucji otoczenia biznesu; 6. Brak podmiotów ekonomii społecznej.
Uwarunkowania zewnętrzne	
Szanse	Zagrożenia
<ol style="list-style-type: none"> 1. Funkcjonowanie instrumentów stymulujących rozwój samozatrudnienia oraz małych i średnich przedsiębiorstw (dotacje z Funduszu Pracy lub Europejskiego Funduszu Społecznego); 2. Możliwość budowania dialogu społecznego w celu rozwiązywania problemów rynku pracy; 3. Swobodny przepływ siły roboczej w ramach Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Unii Europejskiej; 4. Zwiększona podaż różnorodnych form doskonalenia zawodowego. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. System opieki społecznej ograniczający motywację do podejmowania legalnego zatrudnienia; 2. Odpływ wykwalifikowanej kadry zmuszonej do migracji zarobkowej; 3. Wysokie koszty pracy; 4. Utrzymujący się wysoki poziom „szarej strefy”; 5. Postępujący proces starzenia się społeczeństwa; 6. System edukacyjny zbyt wolno reagujący na zmiany zachodzące w obszarze rynku pracy; 7. Nieznana skala następstw gospodarczych i społecznych spowodowanych pandemią COVID.

2. W zakresie rejestracji, ewidencji i świadczeń

Na dzień 31.12.2020 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych wynosiła 3807 osób, przy czym w całym 2020 roku po raz pierwszy rejestracji dokonało 776 osób. Spośród ogólnej liczby bezrobotnych z usługi rejestracji za pośrednictwem Internetu skorzystały 1053 osoby, z czego 690 dokonało pełniej rejestracji elektronicznej.

Zgodnie z przepisami o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego Wspólnoty Europejskiej w 2020 roku

zarejestrowało się 227 osób powracających z zatrudnienia w krajach Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego, w tym 10 osób transferujących świadczenia.

Z ogólnej liczby bezrobotnych powracających po pracy za granicą 33 osoby złożyły wnioski o przyznanie prawa do zasiłku z tytułu bezrobocia, które przekazano do rozpoznania Marszałkowi Województwa.

Dodatkowo w Dziale Ewidencji i Świadczeń osobom zarejestrowanym udzielano informacji na temat praw i obowiązków osoby bezrobotnej lub poszukującej pracy, w szczególności w zakresie przysługujących świadczeń i pomocy udzielanej przez Urząd. Osoby zainteresowane rejestracją jako bezrobotni lub poszukujący pracy były również informowane o warunkach przyznania statusu bezrobotnego, poszukującego pracy, dokumentach wymaganych do rejestracji.

Dział Ewidencji i Świadczeń zajmuje się obsługą osób bezrobotnych z prawem do zasiłku, w tym weryfikacją przedkładanych dokumentów dotyczących sytuacji bezrobotnych, poszukujących pracy, prowadzi ewidencję uprawnień zawodowych, okresu stażu pracy na podstawie przedkładanych dokumentów zawodowych, zaświadczeń i świadectw pracy. Do zadań powierzonych pracownikom należy także obsługa świadczeń dla bezrobotnych w zakresie wypłaty zasiłku, stypendium z tytułu odbywania szkolenia i stażu oraz wypłaty dodatku aktywizacyjnego. Powyższe obejmuje weryfikację przedkładanych dokumentów w zakresie niezbędnym do wypłaty przysługujących świadczeń.

W 2020 roku wydano ogółem 1642 zaświadczenia potwierdzające status bezrobotnego i okresy pobierania świadczeń. Ponadto 256 osób wnioskowało o ustalenie uprawnień do dodatku aktywizacyjnego. W przeważającej liczbie były to wnioski bezrobotnych pobierających zasiłek,

3. Obsługa prawna Urzędu

W 2020 roku ogółem wpłynęło 21 odwołań od wydanych decyzji administracyjnych, w tym do Wojewody Łódzkiego przekazano 12, a we własnym zakresie rozpatrzono 7 spraw.

Dodatkowo w 2020 roku wydano:

- 15 decyzji o obowiązku zwrotu nienależnie pobranego świadczenia;
- 3 decyzje o umorzeniu lub odmowie umorzenia nienależnie pobranego świadczenia;
- 173 decyzje w sprawach dotyczących wznowienia postępowania administracyjnego.

którzy z własnej inicjatywy podjęli zatrudnienie, inną pracę zarobkową.

Wyszczególnienie		
Liczba wydanych wniosków o ustalenie uprawnień do dodatku aktywizacyjnego		256
W tym	Liczba wydanych decyzji przyznających dodatek aktywizacyjny	249
	Liczba decyzji odmawiających przyznania dodatku aktywizacyjnego	7
Liczba wydanych zaświadczeń o statusie bezrobotnego i okresach pobierania świadczeń		1642
Liczba spraw, wniosków o przyznanie zasiłku z tytułu bezrobocia, osób transferujących świadczenia z tytułu bezrobocia przekazanych do Marszałka Województwa		43

W 2020 roku w Dziale Ewidencji i Świadczeń ogółem wydano 11393 decyzji administracyjnych w tym o: uznaniu za osobę bezrobotną i odmowie przyznania prawa do zasiłku; uznaniu za osobę bezrobotną z prawem do zasiłku dla bezrobotnych; przyznaniu prawa do zasiłku po 90 lub 180 dniach; przyznaniu stypendium z tytułu odbywania stażu i szkolenia; przyznaniu dodatku aktywizacyjnego; utracie statusu osoby bezrobotnej; utracie statusu osoby bezrobotnej i prawa do świadczeń; odmowie uznania za osobę bezrobotną; wznowieniu i wstrzymaniu wypłaty świadczeń.

Wyszczególnienie		
Liczba złożonych odwołań		21
W tym	Liczba odwołań przekazanych do Wojewody Łódzkiego	12
	Utrzymane w mocy przez Wojewodę Łódzkiego	5
	Uchylone przez Wojewodę Łódzkiego	4
	Rozpatrzone we własnym zakresie	7
Ogółem wydane decyzje administracyjne		11393
Liczba wydanych decyzji zobowiązujących do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń		15
Liczba wydanych decyzji o umorzeniu lub odmowie umorzenia nienależnie pobranych świadczeń		3
Liczba wydanych decyzji w sprawach dotyczących wznowienia postępowania administracyjnego		173

4. Rozwój kadr

W końcu 2020 roku w PUP w Tomaszowie Mazowieckim zatrudnione były łącznie 63 osoby, w tym 11 osób niepełnosprawnych. Wśród zatrudnionych 1 osoba pracowała w niepełnym wymiarze czasu pracy.

Na jakość usług świadczonych przez Urząd w dużej mierze mają wpływ kwalifikacje kadry urzędniczej, która posiada duże doświadczenie zawodowe w zakresie promocji zatrudnienia i aktywizacji osób bezrobotnych. Należy podkreślić, że 89,0% pracowników zatrudnionych na stanowiskach urzędniczych posiada wyższe wykształcenie, a 74,6% to osoby z co najmniej 10-letnim stażem pracy w służbach zatrudnienia. Pracownicy PUP ustawicznie podwyższają swoje kompetencje, biorąc udział w szkoleniach zewnętrznych oraz wewnętrznych organizowanych przez Urząd. W 2020 roku 51 pracowników

5. Kontrola

Powiatowy Urząd Pracy w Tomaszowie Mazowieckim prowadzi monitoring w zakresie wykorzystania środków przez odbiorców usług i instrumentów rynku pracy. Na przestrzeni 12 miesięcy minionego roku zrealizowano:

- **72** rozliczeniowe kontrole zawartych umów o przyznanie jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej;
- **62** kontrole realizacji umów przed refundacją kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy;
- **13** kontroli w zakresie prawidłowości wykonywania zawartych umów o zrefundowanie kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego lub umów o przyznanie jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej;
- **28** kontroli zawartych umów o: odbywanie stażu przez bezrobotnych, zorganizowanie prac interwencyjnych, robót

uczestniczyło łącznie w szkoleniach z różnych zakresów tematycznych. Tematyka szkoleń to zagadnienia związane z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (w tym problematyka zatrudnienia cudzoziemców), Kodeksem postępowania administracyjnego, pomocą publiczną, zamówieniami publicznymi, zagadnieniami finansowo-rachunkowymi. W 2020 roku 2 osoby ukończyły studia podyplomowe w zakresie zarządzania zasobami ludzkimi i w zakresie audytu wewnętrznego w administracji i gospodarce. Podnoszenie kwalifikacji kadr zapewnia prawidłową realizację zadań, wynikających z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy i innych ustaw. Profesjonalne działania Urzędu wspiera sprawowana na bieżąco kontrola zarządcza.

publicznych, sfinansowanie kształcenia ustawicznego pracodawców i pracowników (KFS), a także umów szkoleniowych;

- **76** kontroli końcowych zawartych umów o przyznanie jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej, którym upłynął 12 - miesięczny okres prowadzenia.

Prowadzony jest również monitoring zadań realizowanych przez Urząd. W 2020 roku zrealizowano **12** kontroli wewnętrznych.

O prawidłowości w zakresie realizacji zadań oraz wydatkowania środków publicznych zaświadcza pozytywny wynik kontroli przeprowadzonej w 2020 roku przez Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi.

IV. Podstawowe usługi rynku pracy

1. Poradnictwo zawodowe

Poradnictwo zawodowe polega na udzielaniu pomocy w rozwiązywaniu problemów zawodowych osób zgłaszających się po taką pomoc do Urzędu. Pomoc może być świadczona w formie indywidualnego kontaktu doradcy z osobą potrzebującą pomocy lub w formie grupowego spotkania.

Doradca zawodowy, wspólnie z osobą bezrobotną lub poszukującą pracy pracuje nad rozwiązaniem sytuacji problemowych, które mogą dotyczyć:

- wyboru lub zmiany zawodu;
- uzupełnienia lub dostosowania kwalifikacji zawodowych;
- wyboru kierunku kształcenia lub szkolenia;
- planowania rozwoju zawodowego;
- wyboru miejsca pracy;
- wyboru formy pomocy określonej w ustawie.

PORADNICTWO ZAWODOWE W 2020 ROKU	
	Ilość udzielonego wsparcia
Porady indywidualne	258
Porady grupowe	62
Indywidualne informacje zawodowe	319
Grupowe informacje zawodowe	66
Opiniowanie wniosków złożonych przez pracodawców	177

Indywidualne porady zawodowe

W roku 2020 doradcy zawodowi udzielili 258 porad indywidualnych. Każda porada została dopasowana do problemów i potrzeb zgłaszanych przez osoby bezrobotne lub poszukujące pracy. Najczęściej związane były one z następującymi trudnościami:

- długotrwałym poszukiwaniem pracy,
- podwyższeniem kwalifikacji zawodowych,
- określeniem predyspozycji zawodowych,
- potrzebą uzupełnienia wiadomości i umiejętności,
- oceną szans planowanego przedsięwzięcia.

W ramach porad indywidualnych dotyczących oceny szans przedsięwzięcia doradcy zawodowi przygotowali 43 opinie dla bezrobotnych planujących rozpocząć działalność gospodarczą korzystając ze środków publicznych przyznawanych jednorazowo w postaci dotacji.

Grupowe porady zawodowe

Porada zawodowa grupowa jest przeznaczona dla osób bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie, które potrzebują pomocy w rozwiązaniu swojego problemu zawodowego. Podczas zajęć stosowana jest metoda warsztatowa, która polega na wymianie doświadczeń. Uczestnicy uczą się podejmowania decyzji uzgodnionych w wyniku negocjacji. Istotną częścią zajęć są ćwiczenia, które pozwalają uczestnikom zrozumieć pewne zagadnienia i przećwiczyć je praktycznie w czasie trwania szkolenia. Niektóre ćwiczenia mają charakter indywidualny, inne są prowadzone w parach lub małych grupach. Są też ćwiczenia, w których biorą udział wszyscy uczestnicy. W roku 2020 doradcy zawodowi przeprowadzili 24 porady grupowe, w których uczestniczyły 62 osoby bezrobotne. Przeprowadzono następujące porady tematyczne:

- Rozmowa kwalifikacyjna z autoprezentacją;
- Stres rekrutacyjny;
- Rola autoprezentacji w procesie poszukiwania pracy;
- Metody poszukiwania pracy;
- Dokumenty aplikacyjne - moja wizytówka zawodowa;
- Co przyszły pracownik wiedzieć powinien? Formy zatrudnienia na rynku pracy;
- Moja aktywność na rynku pracy;
- Rynek pracy i źródła informacji istotne dla realizacji celów zawodowych
- Jak się nie bać pierwszej pracy
- (Nie)pełnosprawni na rynku pracy
- Od ogłoszenia do zatrudnienia
- Kompetencje miękkie na współczesnym rynku pracy

W ramach usługi świadczonej przez doradców zawodowych udzielono 385 informacji zawodowych indywidualnych lub grupowych. Informacje te dotyczyły następujących zagadnień:

- rynek pracy, w tym pracodawcy i profile prowadzonej przez nich działalności;
- zawody i specjalności;
- szkoły i instytucje szkoleniowe;

- sposoby i metody rekrutacji oraz prowadzenie rozmów kwalifikacyjnych;
- zasady przygotowywania, rodzaje i wzory dokumentów aplikacyjnych;
- strony internetowe, na których znajdują się informacje przydatne w rozwiązywaniu problemów zawodowych lub w poszukiwaniu pracy, warunkach podejmowania działalności gospodarczej, w tym o przepisach prawnych, procedurach postępowania i wzorach dokumentów.

Usługi świadczone dla pracodawców

Doradcy zawodowi pomagają pracodawcom w określeniu wymagań zgodnie z *Klasyfikacją zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy* na stanowiskach organizowanych w ramach stażu, refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia oraz prac interwencyjnych. W roku 2020 doradcy zawodowi zaopiniowali 400 wniosków o zorganizowanie stażu. Doradcy zawodowi wpierali również kształcenie ustawiczne pracodawcy i jego pracowników opiniując wnioski na szkolenia finansowane ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego. Opinia doradcy zawodowego dotyczyła potrzeby kształcenia ustawicznego w oparciu zajmowane stanowisko i profil działalności firmy oraz zgodność kompetencji, które zostaną

nabyte przez uczestników kształcenia ustawicznego zgodnie z potrzebami lokalnego rynku pracy. W roku 2020 doradcy zawodowi zaopiniowali 180 wniosków pracodawców ubiegających się o wsparcie z Krajowego Funduszu Szkoleniowego.

Działalność dodatkowa prowadzona w ramach poradnictwa zawodowego

Doradca zawodowy przeprowadził spotkania informacyjne z uczniami klas II, III i IV Liceum Plastycznego, Technikum Usług Fryzjerskich, Technikum Fototechnicznego w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 6 w Tomaszowie Mazowieckim, Technikum Ekonomicznego w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 w Tomaszowie Mazowieckim, Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Tomaszowie Mazowieckim, I Liceum Ogólnokształcącego i II Liceum Ogólnokształcącego w Tomaszowie Mazowieckim, Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 8 w Tomaszowie Mazowieckim, na temat: Jak przygotować się do udziału w targach pracy, podczas którego przeprowadzono warsztaty pn. „Targi pracy - dobry start!”, omówiono zapotrzebowanie obecnego rynku pracy na kwalifikacje, zawody przyszłości, zaprezentowano zawodowe typy osobowości; uczestniczyło w nich łącznie 257 osób.

2. Pośrednictwo pracy

Pośrednictwo pracy jest podstawową usługą realizowaną przez Urząd Pracy. Skierowana jest ona z jednej strony do pracodawców poszukujących odpowiedniej kadry, z drugiej zaś do osób chcących podjąć zatrudnienie.

Jednym z najważniejszych działań podejmowanych w ramach pośrednictwa pracy jest pozyskiwanie ofert pracy od pracodawców. Oferty pracy jakimi dysponuje Urząd są upowszechniane, w tym przekazywane do internetowej Centralnej Bazy Ofert Pracy, która zawiera oferty pracy zgłoszone do urzędów pracy w skali całego kraju. W 2020 roku w PUP w Tomaszowie Mazowieckim pozyskano 4557 oferty pracy i miejsca aktywizacji zawodowej.

Kolejnym zadaniem pośrednictwa pracy jest inicjowanie i organizowanie kontaktów osób bezrobotnych i poszukujących pracy z pracodawcami. Realizując oferty doradcy klienta wydają kandydatom skierowania do pracodawcy. W minionym roku wydano 1410 skierowań, w wyniku czego zaktywizowano 871 osób.

W sytuacji, gdy pracodawca wyraża chęć bezpośredniego spotkania z większą grupą kandydatów do pracy na zgłoszone stanowisko, organizowane są giełdy pracy.

W 2020 roku PUP w Tomaszowie Mazowieckim zorganizował 5 takich spotkań.

Ponadto doradcy klienta informują o aktualnej sytuacji i przewidywanych zmianach na lokalnym rynku pracy, informują bezrobotnych o ich prawach i obowiązkach, przedstawiają propozycje innej pomocy oferowanej przez Urząd.

W ramach pośrednictwa pracy pracownicy Urzędu kontaktują się z pracodawcami w celu pozyskania ofert pracy, przyjęcia zgłoszenia oferty, udzielenia informacji o kandydatach do pracy w związku ze zgłoszoną ofertą, informowania o możliwościach wsparcia tworzenia miejsc pracy i aktywizacji zawodowej. W 2020 roku nawiązano współpracę z 1176 nowymi podmiotami dotychczas niewspółpracującymi z PUP. W minionym roku odnotowano 3497 kontaktów z pracodawcami znajdującymi się w bazie Urzędu.

Powiatowy Urząd Pracy w Tomaszowie Mazowieckim współpracuje z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Łodzi przy realizacji pośrednictwa pracy w ramach sieci EURES poprzez upowszechnianie zagranicznych ofert pracy.

W 2020 roku utrzymywano 228 kontaktów z osobami zainteresowanymi m.in. informacjami na temat EURES, warunków życia i pracy w wybranych państwach EOG i poszukiwaniem pracy za granicą.

3. Indywidualne Plany Działania

Indywidualny Plan Działania (IPD) to program powrotu lub zaistnienia na rynku pracy obejmujący usługi rynku pracy wspierane instrumentami aktywizacji zawodowej. Celem IPD jest zatrudnienie lub podjęcie działalności gospodarczej.

IPD jest przygotowywany przez doradcę klienta przy udziale osoby bezrobotnej. Ważnym elementem współpracy jest wytyczenie celu zawodowego jaki chce osiągnąć osoba bezrobotna, w szczególności charakter zatrudnienia, potrzeba nabycia nowych lub uzupełnienia posiadanych

kompetencji zawodowych lub poznania warunków uruchomienia własnej firmy. W 2020 roku doradcy klienta wspólnie ze swoimi klientami przygotowali 3171 Indywidualnych Planów Działania.

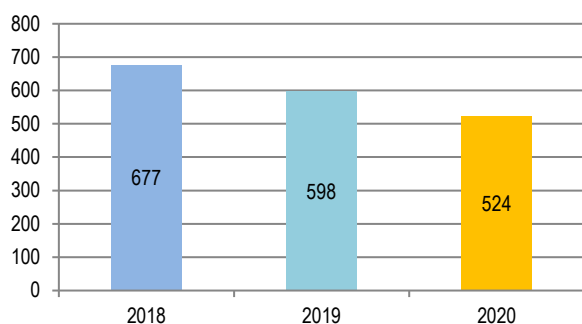
V. Aktywne formy wsparcia

Publiczne służby zatrudnienia podejmują działania mające na celu zapobieżenie bezrobociu lub ograniczenie jego poziomu, w szczególności osób znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy. Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z 20 kwietnia 2004 roku wyposażała urzędy pracy w odpowiednie narzędzia, które umożliwiają wspieranie bezrobotnych. Są to poza pośrednictwem pracy i poradnictwem zawodowym subsydiowane formy zwane aktywnymi instrumentami rynku pracy.

1. Staże

Umowy stażowe są często jedynym sposobem na zaistnienie na rynku pracy osób bezrobotnych, które nie posiadają doświadczenia zawodowego w miejscu pracy. W 2020 roku zawarto 305 umów o zorganizowanie stażu. Wsparciem tym objęto 524 osoby (w tym rozpoczynające staż w 2019 roku).

Liczba bezrobotnych uczestniczących w stażach w latach 2018-2020

W minionym roku pracodawcy najczęściej organizowali staże w zawodach: technik prac biurowych (116), sprzedawca (29), asystent do spraw księgowości (14), asystent nauczyciela przedszkola (14), magazynier (14), technik administracji (13).

Bezrobotni, którzy rozpoczęli staż w 2020 roku	Liczba bezrobotnych
Ogółem	376
w tym	
Kobiety	277
Zamieszkali na wsi	168
Do 30 roku życia	247
Po 50 roku życia	19
Długotrwale bezrobotni	57

Ze stażu częściej korzystały kobiety, które stanowiły 73,7% stażystów oraz osoby młode – 65,7% stażystów było do 30 roku życia.

W minionym roku na staże wydatkowano 2 918 098 zł. Efektywność zatrudnieniowa staży wynosiła 75,5% (na podstawie Załącznika nr 1 do sprawozdania MRPiPS-02 za 2020 r.).

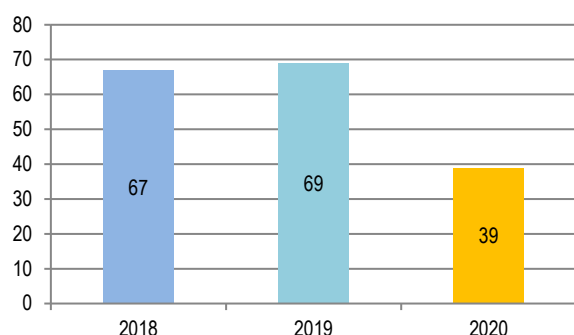

2. Roboty publiczne

Roboty publiczne są formą wspierającą proces aktywizacji osób znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy. Organizowane są przez powiaty – z wyłączeniem prac organizowanych w urzędach pracy – gminy i organizacje statutowo zajmujące się problematyką ochrony środowiska, kultury, oświaty, kultury fizycznej i turystyki, opieki zdrowotnej, bezrobocia oraz pomocy społecznej, a także spółki wodne i ich związki.

W minionym roku Urząd zawarł 13 umów, w ramach których zatrudnienie podjęło 39 osób.

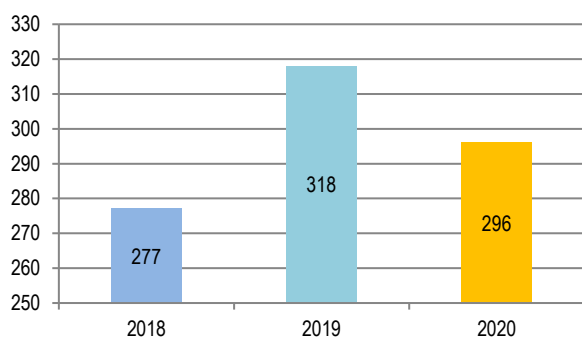
Liczba bezrobotnych, którzy podjęli pracę w ramach robót publicznych w latach 2018-2020

3. Prace interwencyjne

W 2020 roku zawarto 96 umów o prace interwencyjne. Wsparciem tym objęto 296 osób, z których 165 kontynuowało zatrudnienie na podstawie umów zawartych w 2019 roku.

Liczba bezrobotnych zatrudnionych w ramach prac interwencyjnych w latach 2018-2020

Pracodawcy najczęściej w ramach tej formy wsparcia zatrudniali sprzedawców, pracowników biurowych i robotników gospodarczych.

Bezrobotni, którzy podjęli pracę w ramach robót publicznych w 2020 roku	Liczba bezrobotnych
Ogółem	39
w tym	
Kobiety	15
Zamieszkali na wsi	35
Do 30 roku życia	3
Po 50 roku życia	23
Długotrwale bezrobotni	20

Roboty publiczne były organizowane głównie przez gminy wiejskie naszego powiatu, stąd 89,7% osób uczestniczących w tej formie pomocy było mieszkańcami terenów wiejskich.

W 2020 roku PUP w Tomaszowie Mazowieckim na roboty publiczne wydatkował 280 439 zł.

Efektywność zatrudnieniowa tej formy pomocy wyniosła 97,1% (na podstawie Załącznika nr 1 do sprawozdania MRPiPS-02 za 2020 r.).

Bezrobotni, którzy podjęli pracę w ramach prac interwencyjnych w 2020 roku	Liczba bezrobotnych
Ogółem	131
w tym	
Kobiety	79
Zamieszkali na wsi	52
Do 30 roku życia	39
Po 50 roku życia	27
Długotrwale bezrobotni	29

Na refundacje w ramach prac interwencyjnych w 2020 roku Urząd wydatkował 846 537 zł.

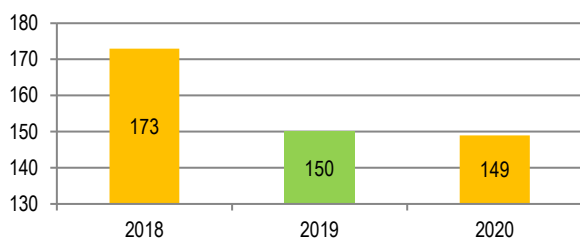
Efektywność zatrudnieniowa tego wsparcia wynosiła 97,5% (na podstawie Załącznika nr 1 do sprawozdania MRPiPS-02 za 2020 r.).

4. Prace społecznie użyteczne

Osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku korzystające z pomocy społecznej mogą być kierowane do prac społecznie użytecznych organizowanych przez gminę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub działających na rzecz społeczności lokalnej.

W 2020 roku PUP zawarł z gminami 7 porozumień na organizację prac społecznie użytecznych. Na przestrzeni 12 miesięcy 2020 roku 149 osób bezrobotnych podjęło uczestnictwo w tej formie aktywizacji. Prace społecznie użyteczne organizowane były na stanowisku robotnik gospodarczy i opiekun osoby starszej.

Liczba bezrobotnych, którzy uczestniczyli w pracach społecznie użytecznych w latach 2018-2020

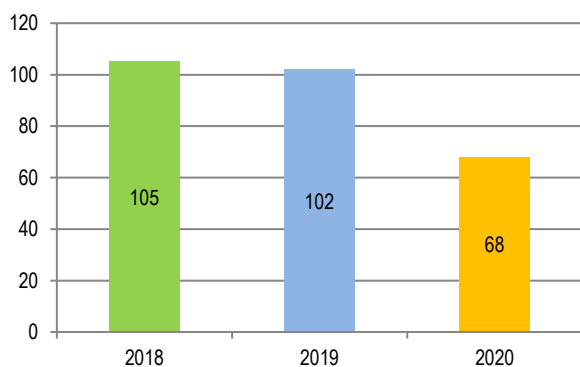

5. Dofinansowania do rozpoczęcia działalności gospodarczej

Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy umożliwia osobom bezrobotnym uzyskanie jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej. W 2020 roku wsparciem tym objęto 68 osób bezrobotnych, które uruchomiły działalność o charakterze:

- usługowym – 55 osób,
- wytwórczym – 4 osoby,
- handlowym – 9 osób.

Liczba bezrobotnych, którzy uzyskali środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej w latach 2018-2020

Bezrobotni, którzy uczestniczyli w pracach społecznie użytecznych w 2020 roku	Liczba bezrobotnych
Ogółem	149
w tym	
Kobiety	73
Zamieszkali na wsi	59
Do 30 roku życia	3
Po 50 roku życia	68
Długotrwale bezrobotni	137

Na finansowanie prac społecznie użytecznych w 2020 roku wydatkowano 144 458 zł.

12,6% osób wykonujących PSU podjęło pracę w trakcie lub po zakończeniu tej formy pomocy (na podstawie Załącznika nr 1 do sprawozdania MRPiPS-02 za 2020 r.).

Bezrobotni, którzy uzyskali środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej w 2020 roku	Liczba bezrobotnych
Ogółem	68
w tym	
Kobiety	26
Zamieszkali na wsi	33
Do 30 roku życia	35
Po 50 roku życia	8
Długotrwale bezrobotni	10

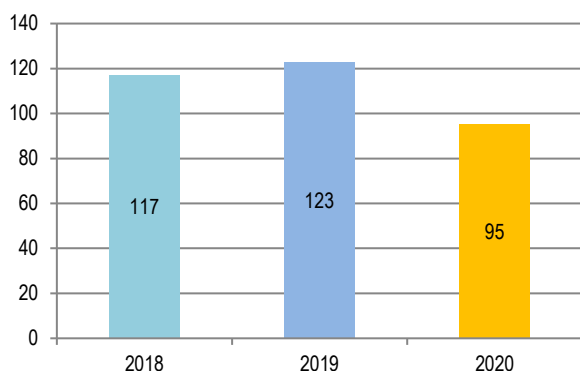
Dane liczbowe wskazują, że najwięcej osób występowało do Urzędu z wnioskami na rozpoczęcie działalności usługowej, spośród których przeważały usługi remontowo-budowlane, fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne, konserwacja i naprawa pojazdów.

Na jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej Urząd w minionym roku wydatkował 1 285 019 zł. Efektywność zatrudnieniowa tej formy pomocy bezrobotnym wyniosła 99,0% (na podstawie Załącznika nr 1 do sprawozdania MRPiPS-02 za 2020 r.).

6. Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy

Pracodawcy, którzy są zainteresowani utworzeniem nowego miejsca pracy dla osoby bezrobotnej, mogą uzyskać refundacją kosztów wyposażenia lub doposażenia stworzonego stanowiska pracy. Od stycznia do grudnia 2020 roku Urząd zawarł 55 umów dotyczących tej formy aktywizacji, a zatrudnienie uzyskało 95 osób bezrobotnych.

Liczba bezrobotnych, którzy zostali zatrudnieni na utworzonych stanowiskach pracy w latach 2018-2020

Bezrobotni, którzy zostali zatrudnieni na utworzonych stanowiskach pracy w 2020 roku	Liczba bezrobotnych
Ogółem	95
w tym	
Kobiety	39
Zamieszkali na wsi	38
Do 30 roku życia	30
Po 50 roku życia	12
Długotrwale bezrobotni	20

W 2020 roku refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy to wydatek 1 129 688zł.

Efektywność zatrudnieniowa po zakończeniu umowy wynosiła 96,6% (na podstawie Załącznika nr 1 do sprawozdania MRPiPS-02 za 2020 r

7. Refundacja części kosztów wynagrodzeń osób do 30 roku życia

Jednym z działań mających na celu zwiększenie szans ludzi młodych na zatrudnienie był wprowadzony na lata 2015-2018 instrument polegający na refundacji części kosztów wynagrodzenia osób do 30 roku życia (art. 150f). Refundacja przysługiwała przez pierwsze 12 miesięcy, po których pracodawca był zobowiązany do utrzymania zatrudnienia przez

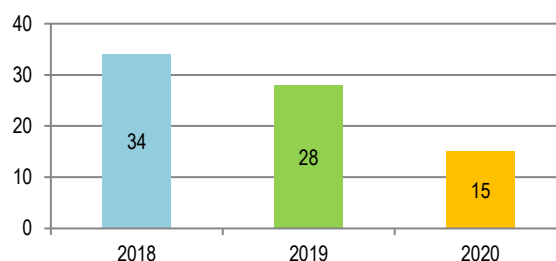
kolejne 12 miesięcy. W 2020 roku trwała realizacja umów zawartych w latach wcześniejszych. Fluktuacja kadr sprawia, że na zwolnione miejsca pracy kierowane były kolejne osoby bezrobotne. W analizowanym okresie w ramach zawartych umów zatrudnienie podjęły 4 osoby.

8. Bon na zasiedlenie

Bon na zasiedlenie jest instrumentem wspierającym osoby do 30 roku życia podejmujące poza miejscem dotychczasowego zamieszkania zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub działalność gospodarczą. Środki przeznaczone są na pokrycie kosztów zamieszkania w miejscu oddalonym od miejsca dotychczasowego pobytu o minimum 80 km lub gdy czas dojazdu do tej miejscowości i powrotu przekracza łącznie 3 godziny dziennie.

W 2020 roku bon na zasiedlenie przyznano 14 osobom, pracę podjęło 15 osób, w tym 1 osoba z umowy zawartej w 2019 roku.

Liczba bezrobotnych, którzy zostali objęci wsparciem w postaci bonu na zasiedlenie w latach 2018-2020

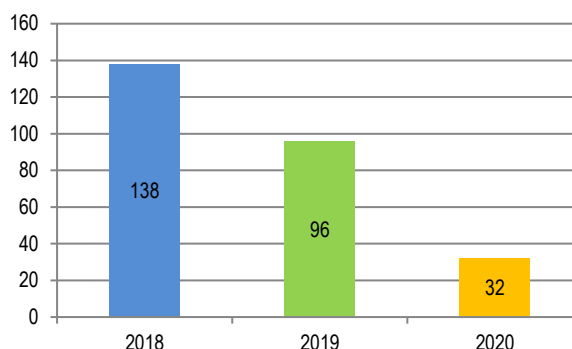
Koszt bonów na zasiedlenie w 2020 roku to 102 300 zł.

9. Szkolenia i boni szkoleniowe

Kolejną formą przeciwdziałania negatywnym skutkom bezrobocia jest finansowanie ze środków publicznych szkoleń, których celem jest podniesienie kwalifikacji zwiększających szanse osób bezrobotnych na podjęcie zatrudnienia. Dodatkowo osoby do 30 roku życia mają możliwość zdobycia kwalifikacji w ramach bonu szkoleniowego. W minionym roku Powiatowy Urząd Pracy w Tomaszowie Mazowieckim skierował na szkolenie 32 osoby, w tym w ramach bonu szkoleniowego 11 osób. Szkolenie ukończyło 31 osób. Ponadto 4 osoby rozpoczęły studia podyplomowe.

Na realizację szkoleń osób bezrobotnych w 2020 roku wydatkowano 116 453 zł, a na realizację bonów szkoleniowych – 48 945 zł, a studiów podyplomowych – 24 763 zł.

Liczba bezrobotnych, którzy ukończyli szkolenie w latach 2018-2020

64,5% uczestników szkoleń podjęło pracę w trakcie lub po ukończeniu szkolenia (na podstawie Załącznika nr 1 do sprawozdania MRPiPS-02 za 2020 r.).

Rodzaj szkolenia	Liczba osób, które ukończyły szkolenie
Operator koparki jednoznaczyniowej kl. III i operator spycharki kl. III	1
Operator koparko-ładowarki jednoznaczyniowej kl. III i ładowarki jednoznaczyniowej kl. III	4
Prawo jazdy kat. C z kwalifikacją wstępną przyspieszoną	3
Prawo jazdy kat. C+E z kwalifikacją wstępną przyspieszoną	1
Prawo jazdy C i C+E z kwalifikacją wstępną przyspieszoną	2
Prawo jazdy C i C+E	1
Prawo jazdy kat D z kwalifikacją wstępną przyspieszoną	3
Prawo jazdy kat. D	1
Szkolenie okresowe w zakresie prawa jazdy kat. C,C+E	1
Kurs prawa jazdy kat. C+E	1
Szkolenie stylizacji paznokci	1
Instruktor sportu o specjalności narciarstwo zjazdowe	1
Ochrona przeciwpożarowa konstrukcji stalowych w przemyśle stoczniowym Chartek 7	1
Szkolenie na kandydatów na diagnostów i diagnostów uzupełniających swoje uprawnienia	1
Pakiet f-gazy	1
Spawanie metodą TIG 141 FM5 i MAG 135 FM1	2
Szkolenie energetyczne grupa 2	1
Mistrz profesjonalnych występów publicznych oraz rekrutacji	1
Certyfikat kompetencji zawodowych	1
Kurs licencyjny na pośrednika i zarządcę nieruchomości	1
Basic ombre brows	1
Kurs operatora podestów ruchomych przejezdnych	1
Pracownik administracyjno- biurowy	1

10. Krajowy Fundusz Szkoleniowy

Krajowy Fundusz Szkoleniowy stanowi wydzieloną część środków Funduszu Pracy, określoną w planie Funduszu Pracy na dany rok budżetowy.

Celem Krajowego Funduszu Szkoleniowego jest pomoc osobom pracującym zagrożonym utratą zatrudnienia z powodu kwalifikacji nieadekwatnych do wymagań stawianych przez lokalny rynek pracy i dynamicznie zmieniającą się gospodarkę.

O dofinansowanie kosztów kształcenia ustawicznego mogą wystąpić pracodawcy, którzy zamierzają inwestować w podnoszenie własnych kompetencji lub kompetencji osób pracujących w firmie.

Środki KFS przeznaczone są na finansowanie następujących działań:

- kursów i studiów podyplomowych realizowanych z inicjatywy pracodawcy lub za jego zgodą;
- egzaminów umożliwiających uzyskanie dokumentów potwierdzających nabycie umiejętności, kwalifikacji lub uprawnień zawodowych;
- badań lekarskich i psychologicznych wymaganych do podjęcia kształcenia lub pracy zawodowej po ukończonym kształceniu;
- ubezpieczeń od następstw nieszczęśliwych wypadków w związku z podjętym kształceniem.

Wysokość pozyskanego wsparcia, to:

- **80% kosztów kształcenia ustawicznego** - nie więcej jednak niż do wysokości 300% przeciętnego wynagrodzenia w danym roku na jednego uczestnika, 20% kosztów pokrywa pracodawca;

- **100% kosztów kształcenia ustawicznego** - jeśli pracodawca należy do grupy mikroprzedsiębiorców, nie więcej jednak niż do wysokości 300% przeciętnego wynagrodzenia w danym roku na jednego uczestnika.

W roku 2020 o środki KFS wnioskować mogli wyłącznie pracodawcy posiadający siedzibę lub prowadzący działalność na terenie powiatu tomaszowskiego i planujący kształcenie w obszarze jednego z priorytetów Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej:

PRIORYTET 1. Wsparcie kształcenia ustawicznego dla osób powracających na rynek pracy po przerwie związanej ze sprawowaniem opieki nad dzieckiem

PRIORYTET 2. Wsparcie kształcenia ustawicznego osób po 45 roku życia.

PRIORYTET 3. Wsparcie kształcenia ustawicznego w zidentyfikowanych w danym powiecie lub województwie zawodach deficytowych.

PRIORYTET 4. Wsparcie kształcenia ustawicznego w związku z zastosowaniem w firmach nowych technologii i narzędzi pracy.

PRIORYTET 5. Wsparcie kształcenia ustawicznego w obszarach/branżach kluczowych dla rozwoju powiatu tomaszowskiego.

PRIORYTET 6. Wsparcie realizacji szkoleń dla instruktorów praktycznej nauki zawodu bądź osób mających zamiar podjęcia się tego zajęcia, opiekunów praktyk zawodowych i opiekunów stażu uczniowskiego oraz szkoleń branżowych dla nauczycieli kształcenia zawodowego

PRIORYTET 7. Wsparcie kształcenia ustawicznego pracowników zatrudnionych w podmiotach posiadających status przedsiębiorstwa społecznego, wskazanych na liście przedsiębiorstw społecznych prowadzonej przez MRPiPS, członków lub pracowników spółdzielni socjalnych lub pracowników Zakładów Aktywności Zawodowej.

W 2020 roku wsparcie w postaci kształcenia ustawicznego dofinansowywanego z Krajowego Funduszu Szkoleniowego cieszyło się dużym zainteresowaniem. Podstawowa pula środków, jaką powiat tomaszowski dysponował na ten cel wynosiła 670 000 zł.

Po rozpatrzeniu złożonych wniosków zawarto 124 umowy z pracodawcami. W kształceniu ustawicznym wzięło udział 359 osób, w tym 17 pracodawców, którzy również podnosili swoje kwalifikacje. Najczęściej finansowane były kursy z zakresu prawa jazdy i uprawnień do obsługi sprzętu ciężkiego.

VI. Realizowane programy

Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie tomaszowskim (V)

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

PROGRAM OPERACYJNY WIEDZA EDUKACJA ROZWÓJ (PO WER)	
Oś priorytetowa:	I. Osoby młode na rynku pracy
Działanie:	1.1 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy
Poddziałanie:	1.1.1 Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego
Tytuł projektu:	Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie tomaszowskim (V)
Realizator:	Powiatowy Urząd Pracy w Tomaszowie Mazowieckim
Wartość projektu:	8 894 283,67 zł, w tym dofinansowanie projektu z UE: 7 496 102,28 zł
Okres realizacji projektu:	01.01.2020 r. - 31.12.2022 r.

Celem projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych do 29 roku życia pozostających bez pracy w powiecie tomaszowskim.

W 2020 roku w ramach aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu objęto wsparciem **296** osób i wydatkowano na ten cel **2 292 833,35 zł**. **210** osób uczestniczyło w stażach, by w ten sposób zdobyć bądź uzupełnić swoje doświadczenie zawodowe. **33** osoby otrzymały dotacje na podjęcie własnej działalności gospodarczej. **19** uczestników projektu podjęło zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych, wyposażono stanowiska pracy dla **16** bezrobotnych. **5** młodych osób otrzymało bon szkoleniowy, dzięki któremu uczestniczyły we wskazanych przez siebie szkoleniach, a **13** otrzymało bon na zasiedlenie wskutek czego zwiększyły swoją mobilność na rynku pracy.

Ponadto w związku z implementacją działań skierowanych na przeciwdziałanie pandemii i niwelowanie jej skutków w 2020 roku grupę docelową projektu stanowiły także osoby pracujące, na których wynagrodzenia pracodawca otrzymał

dofinansowanie oraz osoby fizyczne niezatrudniające pracowników, które otrzymały dofinansowanie do kosztów prowadzenia działalności gospodarczej - łącznie **330** osób. Wartość pomocy wydatkowanej w ramach wsparcia tej grupy to **996 712,09 zł**.

Projekt jest kontynuowany, aby na przestrzeni lat 2020-2022 zwiększyć szanse **670** osób bezrobotnych na powrót lub wkroczenie na rynek pracy:

- 375 osób skierowanych zostanie na staż;
- 88 osób uzyska dotację na podjęcie działalności gospodarczej;
- 26 osób uzyska bon szkoleniowy;
- 53 osoby podejmą zatrudnienie w ramach bonu na zasiedlenie;
- 60 osób podejmie zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych;
- 68 osób podejmie pracę na stanowiskach wyposażonych dzięki środkom jakie pracodawca uzyska w ramach projektu.

Projekt **Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie tomaszowskim (V)** skierowano do osób młodych w wieku 18-29 lat pozostających bez pracy, w tym do osób z niepełnosprawnościami, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tomaszowie Mazowieckim jako bezrobotne, spośród których co najmniej 60 % stanowić będą osoby, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET).

Co najmniej 20% bezrobotnych uczestników projektu należeć będzie do grupy osób w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, tj. osób z niepełnosprawnościami, długotrwale bezrobotnych lub o niskich kwalifikacjach, czyli posiadających wykształcenie na poziomie do ISCED 3 (tzn. do wykształcenia na poziomie ponadgimnazjalnym).

Aktywizacja osób po 29. roku życia pozostających bez pracy w powiecie tomaszowskim (V)

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO NA LATA 2014-2020 (RPO WŁ)	
Oś priorytetowa:	VIII. Zatrudnienie
Działanie:	VIII.1 Wsparcie aktywności zawodowej osób po 29. roku życia
Tytuł projektu:	Aktywizacja osób po 29. roku życia pozostających bez pracy w powiecie tomaszowskim (V)
Realizator:	Powiatowy Urząd Pracy w Tomaszowie Mazowieckim
Wartość projektu:	6 588 185,89 zł, w tym dofinansowanie projektu z UE: 5 599 958,01 zł
Okres realizacji projektu:	01.01.2019 r. - 31.12.2020 r.

Celem projektu było zwiększenie możliwości zatrudnienia osób po 29. roku życia pozostających bez pracy w powiecie tomaszowskim.

W 2020 roku w ramach projektu objęto wsparciem 239 osób i wydatkowano na ten cel 2.274.141,31 zł. 124 osoby uczestniczyły w stażach, by w ten sposób zdobyć bądź uzupełnić swoje doświadczenie zawodowe. 29 osób otrzymało dotacje na podjęcie własnej działalności gospodarczej. 36 uczestników projektu podjęło zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych, wyposażono stanowiska pracy dla 50 bezrobotnych.

Projekt **Aktywizacja osób po 29. roku życia pozostających bez pracy w powiecie tomaszowskim (V)** skierowany był do osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tomaszowie Mazowieckim jako bezrobotne, które znajdowały się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, tj. do:

- osób po 50 roku życia,
- długotrwale bezrobotnych,
- kobiet,
- osób z niepełnosprawnościami,
- osób o niskich kwalifikacjach (tj. z wykształceniem do poziomu szkoły ponadgimnazjalnej - ISCED 3).

Ponadto w związku z implementacją działań skierowanych na przeciwdziałanie pandemii i niwelowanie jej skutków w 2020 roku grupę docelową projektu stanowiły także osoby pracujące, na których wynagrodzenia pracodawca otrzymał dofinansowanie oraz osoby fizyczne niezatrudniające pracowników, które otrzymały dofinansowanie do kosztów prowadzenia działalności gospodarczej - łącznie 543 osoby. Wartość pomocy wydatkowana w ramach wsparcia tej grupy to 1 866 903,94 zł.

**Powiatowy Urząd Pracy
w Tomaszowie Mazowieckim
realizuje projekt dofinansowany
z Europejskiego Funduszu Społecznego
„Aktywizacja osób po 29. roku życia
pozostających bez pracy
w powiecie tomaszowskim (V)”.**

Celem projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie tomaszowskim.

Wartość projektu: 6 588 185,89 zł, w tym:
- dofinansowanie projektu z UE: 5 599 958,01 zł,
- krajowy wkład publiczny: 988 227,88 zł.

Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych w ramach środków PFRON

Osoby niepełnosprawne zarejestrowane w urzędzie pracy jako bezrobotne lub poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu mogą ubiegać się o wsparcie finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

PUP w Tomaszowie Mazowieckim w 2020 roku otrzymał środki w kwocie **550 000 zł** na realizację zadań z zakresu zatrudniania i rehabilitacji zawodowej niepełnosprawnych.

W ramach przyznanych środków Urząd zawarł 1 umowę o zorganizowanie stażu dla 1 osoby niepełnosprawnej poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu. Na finansowanie tej formy wydatkowano kwotę 9 553 zł .

Tarcza Antykryzysowa

W ramach Tarczy Antykryzysowej Powiatowy Urząd Pracy w Tomaszowie realizował wsparcie skierowane do przedsiębiorców z terenu powiatu tomaszowskiego, służące łagodzeniu negatywnych następstw epidemii koronawirusa (na mocy ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych).

Na ten cel Urząd pozyskał środki z rezerwy ministra ds. pracy w wysokości 45 mln zł, a także wygospodarował 1 345 120 zł z limitu Europejskiego Funduszu Społecznego przyznanego na bieżący rok. Środki te zostały przeznaczone na:

- [niskooprocentowaną pożyczkę z Funduszu Pracy dla mikroprzedsiębiorców na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej](#)

W 2020 roku do PUP wpłynęło 5001 wniosków. Rozpatrzono pozytywnie 4787 wniosków, wydatkując 23 833 347 zł;

- [dofinansowanie części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej dla przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną niezatrudniającą pracowników, w przypadku spadku obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19.](#)

3 osoby niepełnosprawne uzyskały dotacje na podjęcie działalności gospodarczej. Na finansowanie tego działania wydatkowano kwotę 75 000 zł.

W ramach refundacji kosztów wyposażenia stanowiska pracy utworzono 6 miejsc w tym 1 stanowisko w jednostce sektora publicznego i 5 w przedsiębiorstwach prywatnych. Wydatkowano na ten cel 218 545 zł. W ramach umów zawartych w 2020 roku oraz umów z lat ubiegłych zatrudnienie podjęło 15 osób.

Na przestrzeni całego 2020 roku Powiatowy Urząd Pracy w Tomaszowie Mazowieckim wydatkował środki PFRON w łącznej kwocie 303 098 zł.

Do końca roku do PUP wpłynęło 687 wniosków, wydatkowano 3 487 776 zł;

- [dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne w przypadku spadku obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID – 19.](#)

Do 31.12.2020 r. do PUP wpłynęło 645 wniosków, wypłacono 12 804 379 zł.;

- [dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne w organizacjach pozarządowych.](#)

Do końca grudnia do PUP wpłynęło 11 wniosków, wydatkowano 238 527 zł;

Kolejna nowelizacja Tarczy wprowadziła nowe wsparcie dla firm z określonych branż, na które Urząd pozyskał 500 000 zł.

- [dotacje do 5 tys. dla mikro i małych przedsiębiorców określonych branż z przeznaczeniem na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej.](#)

W grudniu 2020 roku wpłynęły 54 wnioski o dotację, wydatkowano 15 000 zł.

VII. Programy lokalne

Powiatowy Program Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2015 – 2020 przyjęty uchwałą Nr IX/76/2015 Rady Powiatu w Tomaszowie Mazowieckim z dnia 28 maja 2015 roku.

Celem głównym Programu jest realizacja przedsięwzięć, które będą służyć zmniejszeniu liczby osób bezrobotnych poprzez wzrost aktywności zawodowej mieszkańców powiatu tomaszowskiego, a także wsparcie osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Cel ten w 2020 roku osiągnano poprzez realizację następujących zadań:

1. Aktywizacja osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia - wsparcie uzyskało 248 osób;
2. Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych - wsparcie uzyskały 162 osoby;
3. Aktywizacja osób do 30 roku życia, które ze względu na brak aktywności zawodowej szybko tracą umiejętności nabyte w trakcie nauki - 502 osoby uzyskały wsparcie;
4. Realizacja przedsięwzięć na rzecz osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy - wsparcie uzyskało 1214 osób;
5. Promocja kształcenia ustawicznego i wspieranie rozwoju kształcenia zgodnego z potrzebami rynku pracy:
  - 31 osób bezrobotnych uzyskało nowe kwalifikacje zawodowe;
  - zawarto 124 umowy z pracodawcami na finansowanie kosztów kształcenia ustawicznego z Krajowego Funduszu Szkoleniowego dla 359 osób;
6. Promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia - 71 osób uzyskało dotację na podjęcie działalności gospodarczej;
7. Rozwijanie współpracy publicznych służb zatrudnienia z agencjami zatrudnienia, instytucjami szkoleniowymi i Ochotniczym Hufcem Pracy:
  - Współpraca z agencjami zatrudnienia działającymi na terenie powiatu tomaszowskiego w zakresie pośrednictwa pracy, tj.: BLUMFELD Sp. z o.o. oddział: Podkonice Duże 49, 97-216 Podkonice Duże (96 miejsc pracy tymczasowej), URBAN RECRUITMENT sp. z o.o. z siedzibą w Piotrkowie Trybunalskim (70 miejsc pracy tymczasowej), Work Service S. A. Z siedzibą we Wrocławiu, oddział w Tomaszowie Mazowieckim (600 miejsc pracy tymczasowej), HIGH LIVE SYSTEM SERVICE AGENCJA PRACY TYMCZASOWEJ Sp. z o.o. w Tomaszowie Mazowieckim (50 miejsc pracy tymczasowej).
8. Rozwijanie współpracy pomiędzy publicznymi służbami zatrudnienia oraz instytucjami pomocy społecznej, partnerami społecznymi i organizacjami pozarządowymi:

- zorganizowano 1 spotkanie z pracownikami OPS-ów;
- udział w projekcie „Kooperacje 3D – model wielotorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin”
- współpracowano w obszarze promocji zatrudnienia z organizacjami pozarządowymi:;
  - wypłata pożyczek na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej (art. 15zdd ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. poz. 1842, z późn. zm.) dla: Stowarzyszenia Rozwoju Gminy Ujazd COOLTURA, Stowarzyszenia Rozwoju Małcza „Różanecznik”, Stowarzyszenia Centrum Wspierania Osób Niepełnosprawnych „Open Mind”, Stowarzyszenia „Dolina Krzemionki”, Stowarzyszenia „Aktywni dla Gminy Żelechlinek”, Stowarzyszenie Kreatywnych Kobiet „Szyk”;
  - wypłata dofinansowania części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenie społeczne (art. 15 zzb ww. ustawy) dla Fundacji EDUKATOR w Tomaszowie Mazowieckim;
  - umów stażowych w Fundacji TM INNOWACJE w Tomaszowie Mazowieckim i Katolickie Stowarzyszenie Oświatowe im. Św. Ojca Pio.
- 9. Analiza procesów zachodzących na lokalnym rynku pracy
  - monitoring rynku pracy – przeprowadzono badania popytu i podaży pracy w powiecie tomaszowskim: *Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych, Barometr zawodów*;
- 10. Profesjonalizacja publicznych służb zatrudnienia:
  - 89,0% pracowników zatrudnionych na stanowiskach urzędniczych posiada wyższe wykształcenie;
  - 2 pracowników ukończyło studia podyplomowe w zakresie zarządzania zasobami ludzkimi oraz audyt wewnętrzny w administracji i gospodarce;
  - 51 pracowników uczestniczyło łącznie w szkoleniach związanych z realizowanymi zadaniami.
- 11. Zapewnienie wysokiej efektywności wykorzystania środków Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego:
  - osiągnięto wysoki wskaźnik efektywności zatrudnieniowej dla wszystkich form wsparcia – 87,08% i wskaźnik efektywności

kosztowej – 10 239,71 zł (na podstawie Załącznika nr 1 do sprawozdania MRPiPS-02 za 2020 rok).

Powiatowy Program Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy jest integralną częścią Strategii

rozwiązywania problemów społecznych w powiecie tomaszowskim na lata 2015 – 2020. Realizacja powyżej opisanych zadań służyła osiągnięciu celów założonych w niniejszej Strategii.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie tomaszowskim na lata 2015 – 2020 przyjęta Uchwałą Nr VIII/67/2015 Rady Powiatu w Tomaszowie Mazowieckim z dnia 30 kwietnia 2015 roku.

Powiatowy Urząd Pracy realizuje założenia Strategii w dwóch obszarach: rynek pracy i niepełnosprawność.

W obszarze rynku pracy celem strategicznym jest zmniejszenie liczby osób bezrobotnych poprzez wzrost aktywności zawodowej mieszkańców powiatu tomaszowskiego. W okresie sprawozdawczym 1587 osób zostało objętych programami mającymi na celu aktywizację zawodową, 1266 osób podjęło zatrudnienie w wyniku aktywizacji zawodowej, utworzono 1487 miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, Kwalifikacje podwyższyło 36 osób w tym 4 osoby rozpoczęły studia podyplomowe.

W obszarze: niepełnosprawność celem strategii jest integracja społeczna i aktywizacja zawodowa niepełnosprawnych rozumiana jako uzyskanie lub odzyskanie zdolności do możliwie samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie. W 2020 roku aktywizacją zawodową zostało objęto 162 osoby, w ramach utworzonych miejsc pracy oraz aktywizacji zawodowej wsparcie udzielono 37 osobom, 3 osoby uczestnicząc w szkoleniach uzyskały nowe kwalifikacje zawodowe.

Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2018 – 2022 dla Powiatu Tomaszowskiego przyjęty Uchwałą Nr XLVIII/393/2018 Rady Powiatu w Tomaszowie Mazowieckim z dnia 28 czerwca 2018 roku.

Powiatowy Urząd Pracy w ramach Programu podejmował działania służące realizacji celu szczegółowego: Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi. W 2020 roku wsparciem objęto 41 osób – 37 bezrobotnych, 4 poszukujące pracy (wszystkie znajdujące się w rejestrach w 2020 roku). Doradca klienta podczas rozmowy dokonał

analizy sytuacji zawodowej bezrobotnych klientów w celu opracowania indywidualnego planu działania. Indywidualnym poradnictwem zawodowym zostało objętych 11 osób. W wyniku współpracy z lokalnymi pracodawcami 13 osób podjęło zatrudnienie niesubsydiowane.

VIII. Powiatowa Rada Rynku Pracy

Powiatowa Rada Rynku Pracy w Tomaszowie Mazowieckim jako organ opiniotawczo-doradczy starosty w 2020 roku zrealizowała 5 posiedzeń, w trakcie których podjęła 9 uchwał, m.in. w sprawach: podziału środków Funduszu Pracy na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej oraz innych fakultatywnych zadań, umorzenia nienależnie

pobranych przez osoby bezrobotne świadczeń, przyjęcia kierunków szkoleń na rok 2020, przyjęcia zasad finansowania instrumentów rynku pracy.

Techniczna obsługa Rady była sprawowana przez Powiatowy Urząd Pracy.

IX. Działania realizowane w ramach Funduszu Pracy, Europejskiego Funduszu Społecznego, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Krajowego Funduszu Szkoleniowego, Funduszu Przeciwdziałania COVID-19

Na realizację zadań wynikających z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tomaszowie Mazowieckim na przełomie 12 miesięcy 2020 roku wydatkowano kwotę **63 131 633 zł**,

w tym:

- na zasiłki dla bezrobotnych i składki ZUS **7 761 612 zł**,
- na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu **7 821 418 zł** (w tym KFS – 621 620 zł, PFRON – 303 098 zł),
- pozostałe wydatki (wydatki fakultatywne) **593 238 zł**.

W 2020 roku PUP realizował ze środków publicznych następujące programy na rzecz zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej:

Programy realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w 2020 roku

Lp.	Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu	Wydatkowane środki	Ilość osób objętych aktywnymi formami	Ilość osób objętych Tarczą Antykryzysową
1	Algorytm	2 329 726,02	687	
	Szkolenia	116 452,97	21	
	Bon szkoleniowy	23 492,57	6	
	Studia podyplomowe	24 762,84	4	
	Prace interwencyjne	611 478,59	241	
	Staż	950 567,24	190	
	Jednorazowe środki na podjęcie działalności gosp.	114 000,00	6	
	Wyposażenie, doposażenie stanowiska pracy	56 575,01	29	
	Prace społeczno-użyteczne	144 458,16	149	
	Roboty publiczne	280 438,64	39	
	Bon na zasiedlenie	7 500,00	2	
2	Środki z rezerwy Ministra na Covid-19	37 500 413,53		8518
	Pożyczka dla mikroprzedsiębiorców - art.15zzd	23 833 347,22		4787
	Dofinansowanie części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej dla samozatrudnionych - art.15zzc	2 537 683,82		470
	Dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw - art.15zzb	11 047 374,40		3246
	Dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń dla organizacji pozarządowych - art.15zze	82 008,09		15

3	Środki finansowe z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19	15 000,00		3
	Dotacje dla mikro- i małych przedsiębiorców - art.15zze ⁴	15 000,00		3
4	Power V	3 289 545,44	296	330
	Bon na zasiedlenie	94 800,00	13	
	Bon szkoleniowy	25 452,64	5	
	Jednorazowe środki na podjęcie działalności gosp.	625 543,47	33	
	Prace interwencyjne	83 081,56	19	
	Wyposażenie, doposażenie	280 938,16	16	
	Staż	1 183 017,52	210	
	Dofinansowanie części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej dla samozatrudnionych - art.15zzc	134 680,00		34
	Dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw - art.15zzb	804 142,95		286
	Dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń dla organizacji pozarządowych - art.15zze	57 889,14		10
5	RPO 2014-2020 (V)	4 141 045,25	239	543
	Jednorazowe środki na podjęcie działalności gosp.	545 476,00	29	
	Wyposażenie, doposażenie stanowiska pracy	792 174,85	50	
	Prace interwencyjne	151 976,94	36	
	Staż	784 513,52	124	
	Dofinansowanie części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej dla samozatrudnionych - art.15zzc - środki rezerwy MRPiPS	815 412,08		151
	Dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw - art.15zzb	342 840,00		376
	Dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw - art.15zzb – środki rezerwy MRPiPS	610 022,09		
	Dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw - art.15zze – środki rezerwy MRPiPS	98 629,77		16
	Ogółem wydatki na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu	6 896 700,68	1222	
	Ogółem wydatki na przeciwdziałanie skutkom pandemii COVID-19	40 379 029,56		9394
6	KFS	621 620,24	359	
7	Refundacja części kosztów wynagrodzenia osób do 30 roku życia (Art. 150f)	0,00	4	
	Ogółem Fundusz Pracy (FP) i Fundusz Przeciwdziałania COVID-19	47 897 350,48	1585	9394
	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON)	303 098,00	20	0

Analizując strukturę wydatków na aktywne formy pomocy bezrobotnym, którą przedstawiono w Załączniku 3, zauważa się, że najwięcej środków w analizowanym roku wykorzystano na staże (42,3%). Wysoki też udział w wydatkowanej kwocie stanowiły jednorazowe środki udzielone bezrobotnym na

rozpoczęcie działalności gospodarczej (18,6%) oraz środki na wyposażenie/doposażenie stanowisk pracy (16,4%). Na przełomie 12 miesięcy 2020 roku przyznany limit na realizację programów przeciwdziałania bezrobociu zrealizowano w 98,4%

Podsumowanie

Wydatki ogółem Powiatowego Urzędu Pracy w Tomaszowie Mazowieckim w 2020 roku wyniosły 63 131 633 zł (Załącznik 4). Działania Urzędu były ukierunkowane na skuteczną pomoc w zakresie zatrudnienia dostosowaną do indywidualnych potrzeb klientów. Środki pozyskane przez PUP pozwoliły zaktywizować 1 222 osoby (bezrobotni, poszukujący pracy, pracownicy lokalnych przedsiębiorstw). Realizacja zaplanowanych na 2020 rok programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia

i aktywizacji zawodowej przyczyniła się do osiągnięcia założonego celu jakim była wysoka efektywność zatrudnieniowa. Pracę podjęło bowiem 87,08 % osób, które zakończyły udział w formach wsparcia finansowanych przez Urząd. Dokonano tego przy relatywnie niskich nakładach środków publicznych, bowiem osiągnięty wskaźnik efektywności kosztowej wynosi 10 239,71 zł. Jest to koszt zatrudnienia jednej osoby uczestniczącej w aktywnych formach wsparcia.

Z up. Starosty
DYREKTOR
Powiatowego Urzędu Pracy
w Tomaszowie Maz.
mgr Elżbieta Kudlik

Poziom bezrobocie w powiecie wg gmin

Załącznik 1

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych na koniec grudnia 2018	Liczba bezrobotnych na koniec grudnia 2019	Wzrost lub spadek w %
1.	Tomaszów Maz. - miasto	1978	2275	15,0
2.	Będków - gmina	58	74	27,6
3.	Budziszewice - gmina	56	54	-3,6
4.	Czerniewice - gmina	110	127	15,5
5.	Inowódz - gmina	133	136	2,3
6.	Lubochnia - gmina	220	245	11,4
7.	Rokiciny - gmina	116	114	-1,7
8.	Rzeczyca - gmina	96	118	22,9
9.	Tomaszów Maz. - gmina	275	338	22,9
10.	Ujazd - gmina	206	236	14,6
11.	Żelechlinek - gmina	82	90	9,8
	Ogółem	3330	3807	14,3

Z up. Starosty
DYREKTOR
 Powiatowego Urzędu Pracy
 w Tomaszowie Maz.
mgr Elżbieta Kudlik

Wybrane kategorie bezrobotnych – stan na 31.12.2020 r.

Załącznik 2

Lp.	Wyszczególnienie	Bezrobotni ogółem	Kobiety	Udział %	Bezrobotni z prawem do zasiłku	Udział %	Osoby niepełnosprawne	Udział %
1.	Tomaszów Maz. - miasto	2275	1144	50,3	355	15,6	167	7,3
2.	Będków -gmina	74	37	50,0	12	16,2	4	5,4
3.	Budziszewice - gmina	54	29	53,7	8	14,8	4	7,4
4.	Czerniewice - gmina	127	58	45,7	17	13,4	8	6,3
5.	Inowódz – gmina	136	59	43,4	25	18,4	5	3,7
6.	Lubochnia – gmina	245	134	54,7	41	16,7	24	9,8
7.	Rokiciny – gmina	114	50	43,9	14	12,3	9	7,9
8.	Rzeczyca – gmina	118	60	50,8	17	14,4	0	0,0
9.	Tomaszów Maz. – gmina	338	155	45,9	55	16,3	23	6,8
10.	Ujazd – gmina	236	131	55,5	40	16,9	15	6,4
11.	Żelechlinek - gmina	90	34	37,8	16	17,8	2	2,2
	Ogółem	3807	1891	49,7	600	15,8	261	6,9

Z up. Starosty
DYREKTOR
 Powiatowego Urzędu Pracy
 w Tomaszowie Maz.
mgr Elżbieta Kudlik

Wydatki na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej.

Załącznik 3

		2019	2020		% wykonania
Lp.	Zadania	Wykonanie zł	Limit zł	Wykonanie zł	5:4 %
1	2	3	4	5	6
1.	Szkolenia	164 651	117 710	116 453	98,9
2.	Bon szkoleniowy	71 039	55 824	48 945	87,7
3.	Studia podyplomowe	0	25 100	24 763	98,7
4.	Prace interwencyjne	868 801	920 355	846 537	92,0
5.	Staż	3 178 583	2 932 681	2 918 098	99,5
6.	Bon stażowy	39 396	0	0	-
7.	Jednorazowe środki na działalność gospodarczą	1 817 709	1 291 900	1 285 019	99,5
8.	Wyposażenie, doposażenie	1 309 079	1 136 745	1 129 688	99,4
9.	Prace społecznie użyteczne	187 404	144 600	144 458	99,9
10.	Roboty publiczne	400 071	280 500	280 439	100,0
11.	Składki na ubezpieczenie społeczne członków zatrudnionych w spółdzielni socjalnej	17 940	0	0	-
12.	Bon na zasiedlenie	194 886	102 300	102 300	100,0
13.	Specyficzny element w programie specjalnym	2 549	0	0	-
	Razem	8 252 108	7 007 715	6 896 700	98,4
14.	Środki Funduszu Pracy na realizację zadań w ramach „Tarczy”	0	46 845 120	40 379 030	86,2
15.	Krajowy Fundusz Szkoleniowy	880 940	670 000	621 620	92,8
	Ogółem	9 133 048	54 522 835	47 897 350	87,8

Z up. Starosty
DYREKTOR
 Powiatowego Urzędu Pracy
 w Tomaszowie Maż.
mgr Elżbieta Kudlik

Struktura wydatków Powiatowego Urzędu Pracy w Tomaszowie Mazowieckim wg realizowanych zadań na dzień 31.12.2020 r.

Załącznik 4

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota w zł
1	Środki budżetowe	6 576 365
	w tym:	
	Składki na ubezpieczenie zdrowotne osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku	2 306 926
2	Fundusz Pracy	55 630 580
	w tym:	
	a) wydatki na programy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej	6 896 700
	w tym projekty EFS	4 566 975
	b) wydatki na zasiłki dla osób bezrobotnych i składki ZUS	7 761 612
	w tym dodatki aktywizacyjne	236 291
	c) wydatki związane z COVID-19	40 379 030
	w tym finansowane z EFS	2 863 616
	d) pozostałe wydatki (wydatki fakultatywne)	593 238
3	Krajowy Fundusz Szkoleniowy	621 620
4	PFRON	303 098
	Ogółem środki	63 131 633

Z up. Starosty
DYREKTOR
 Powiatowego Urzędu Pracy
 w Tomaszowie Maz.
mgr Elżbieta Kudlik